

MEMO

Aan: André Plat, VNG
 Van: Thijmen van Hoorn, Dirkzwager
 Inzake: Input leveranciers op GIBIT 2023
 Datum: 2 oktober 2024

Artikel	Vraag, opmerking of tekstvoorstel	Reactie GIBIT
1	<u>Opmerking:</u> Ze maken er geen onderdeel van uit, maar dit zijn ze.	Sinds onder de noemer GIBIT de hele toolbox wordt verstaan, is het wel degelijk correct dat de voorwaarden onderdeel zijn van de GIBIT.
1.2	<u>Vraag:</u> Hoe wordt de beoordeling van de Acceptatieprocedure gemaakt? Dit om de mate van subjectiviteit uit te sluiten.	Dit wordt vastgelegd in het implementatieplan (artikel 6.3.ix).
1.3	<u>Opmerking:</u> In de praktijk blijkt dat bewijs van aflevering door Opdrachtgever niet altijd wordt afgegeven. Standpunt dat wij innemen is dat aflevering niet louter bestaat wanneer een bewijs van aflevering is afgegeven.	Aflevering moet op enige manier worden vastgelegd. Een bewijs van aflevering is de enige manier om dat goed te faciliteren
1.4	<u>Opmerking:</u> De definitie zou volgens te ruim zijn, nu simpele rekenregels er al onder vallen.	Dit is niet het geval. Randvoorwaarde is immers dat sprake moet zijn van “voorspellingen (...) beslissingen (...) en/of adviezen (...) door gebruik te maken van data-analyse, statistiek en/of zelflerende

		logica.". Dit zou hooguit zo zijn wanneer een rekenregel al onder 'data-analyse' of 'statistiek' valt.
1.15	<u>Voorstel:</u> "Gebruiksrecht: het recht om de programmatuur die op grond van een overeenkomst ter beschikking wordt gesteld te gebruiken. Dit recht is tenzij anders overeengekomen beperkt tot het doel en de duur van de overeenkomst, niet exclusief, niet overdraagbaar en niet sublicentieerbaar."	Dit is reeds opgenomen in artikel 20.
1.17	<u>Opmerking:</u> Duidelijk moet zijn dat de documenten van de GIBIT 2022 te allen tijde in het bestek door het overheidsorgaan worden gedeeld. Verder dient duidelijk te zijn dat GIBIT 2022 meer documenten bevat dan GIBIT 2020, hetgeen verwarrend kan zijn voor een inschrijver tijdens een aanbestedingsprocedure.	Dit klopt. Wordt in de toelichting verduidelijkt.
1.27	<u>Voorstel:</u> In de GIBIT 2023 is toegevoegd dat Inrichtingen van standaardprogrammatuur van een Opdrachtgever vallen onder Maatwerkprogrammatuur. De GIBIT bepaalt tevens dat IE-rechten op Maatwerkprogrammatuur bij Opdrachtgever berusten. Een IE-recht op een inrichting van een SaaS product zou nimmer mogen toekomen aan de opdrachtgever, bovendien ontbreekt de noodzaak hiervan. Daarbij is door het verwijderen van de tekst dat het moet gaan om inrichtingen 'specifiek voor opdrachtgever', onduidelijk geworden of er ook algemene inrichtingen	"Specifiek ten behoeve van" gaat om inrichtingen die zeer specifiek voor de gemeente zijn gebouwd, niet slechts minimale configuraties. Daarom is eerder de term "configuratie" al vervangen door "inrichting". Bij zulke inrichtingen is het wel marktconform om de IE-rechten toe te laten komen aan de afnemer. Zij is immers de partij die de investering heeft gedaan voor de ontwikkeling. Dit is ook in lijn met de Auteurswet: wie voor rekening en risico, onder toezicht en op instructie van een ander een werk vervaardigt, ontvangt niet de IE-rechten.

	<p>onder vallen. Wij stellen voor de definitie van de GIBIT 2020 te handhaven.</p>	
1.34	<p><u>Vraag:</u> Eerder werd in de GIBIT het begrip “zaak” genoemd, wat volgens art. 3:2 van het Burgerlijk Wetboek een ‘voor menselijke beheersing vatbaar stoffelijk object’ betekent. We gaan ervan uit dat "zaak" onder de definitie van "Product" in de GIBIT 2022 dezelfde betekenis toekomt. Kunt u dit bevestigen?</p>	<p>Dit klopt.</p>
1.31	<p><u>Voorstel:</u> Alleen een kleine correctie: Hier moet “uitmaken” staan i.p.v. “uitmaakt”.</p>	<p>Klopt, overgenomen.</p>
2.3	<p><u>Opmerking:</u> Dit klopt niet indien ze met goedkeuring van beide partijen op later tijdstip van toepassing worden verklaard.</p>	<p>Klopt, indien partijen later iets anders overeenkomen dan wat er nu is afgesproken geldt uiteraard dat latere. Maar de ratio van deze passage is heel anders: voorkomen dat door verwijzingen naar AV deze stilzwijgend geaccepteerd worden vs. dat partijen altijd welbewust iets anders kunnen overeenkomen.</p>
2.5	<p><u>Opmerking:</u> Het is niet juist dat Derdenvoorwaarden bovenaan in de rangorde staan. Dit zou alleen moeten gelden voor zover het Derdenprogrammatuur betreft. In Derdenvoorwaarden staan namelijk ook vaak afspraken omtrent het toepasselijk recht en de bevoegde rechter. Op dergelijke punten moet niet worden afgeweken van het Bestek. In de GIBIT 2020 stond dit correct opgenomen.</p>	<p>Dit is correct, hier had een connectie met artikel 22.5 gemaakt moeten worden. Overgenomen.</p>
2.6	<p><u>Vraag:</u> Hier staat “<i>Tenzij in de Overeenkomst of de GIBIT 2022 uitdrukkelijk anders bepaald is het regelend recht uit de wet onverkort (aanvullend) van toepassing.</i>”</p>	<p>Er kunnen nogal eens discussie ontstaan over de vraag of een volledig wettelijk onderwerp is <i>overruled</i> wanneer een overeenkomst</p>

	We hebben er zeker geen probleem mee, maar onzes inziens is dit per definitie al zo. Is er een specifieke reden waarom dit artikel is toegevoegd?	zijdelings aan dit onderwerp raakt. Dit artikel expliciteert dat dit niet het geval is.
3.6	<u>Voorstel:</u> “Een overeenkomst komt eerst tot stand nadat hetzij (1) Opdrachtgever een schriftelijk aanbod van Leverancier schriftelijk heeft aanvaard, (2) partijen een schriftelijk opgemaakte overeenkomst hebben ondertekend of (3) Leverancier een aanbod heeft gedaan dat door middel van een schriftelijke opdracht van Opdrachtgever ongewijzigd is geaccepteerd.”	Variant hierop wordt overgenomen.
4.2	<u>Voorstel:</u> We stellen voor om fatale termijnen in artikel 4.2. te laten vervallen. Het ligt er altijd aan in hoeverre deze fatale termijnen relevant zijn voor de scope van de opdracht. Dit kunnen partijen uitstekend vastleggen in de overeenkomst (zoals bedoeld in artikel 4.1).	Dat klopt, maar uitgangspunt is dat dit soort belangrijke termijnen fataal zijn. Van dit uitgangspunt kan altijd nog worden afgeweken in de overeenkomst.
4.2	<u>Voorstel:</u> “Indien en voor zover dit specifiek is overeengekomen, zijn termijnen voor levering en/of andere prestaties vast en fataal. Indien niet binnen die overeengekomen termijnen is gepresteerd, is Leverancier zonder nadere ingebrekestelling in verzuim, tenzij Leverancier bewijst dat het niet halen van de termijnen niet aan Leverancier is toe te rekenen.”	Dit zal in de praktijk al snel betekenen dat termijnen dus niet fataal zijn (want ze worden niet uitonderhandeld en/of voor onderhandelingen heb je altijd wilsovereenstemming nodig en de leverancier kan dan weigeren). Met andere woorden: het vangnetkarakter van de GIBIT – waarin stond dat bepaalde einddata implementatie en ingangsdata wel fataal zijn – wordt hier weggenomen. Dit druist in tegen de gedachte achter de GIBIT.
5	<u>Vraag:</u> Is het een idee om een algemene bepaling op te nemen dat enkele artikelen (zoals artikel 5) niet op de levering van SaaS van toepassing is? Aanbestedende	Ik snap de opmerking wel, maar de vraag is of het er overzichtelijker van wordt als we hier aan beginnen. Want dan zou je immers ook alle andere bepalingen die in andere situaties naar hun aard niet van

	diensten verklaren de GIBIT namelijk veelal onverkort van toepassing.	toepassing moeten zijn uitsluiten, of er steeds een voorwaarde aan moeten toevoegen ('indien er sprake is van ...'). Terwijl in de praktijk iedereen zal snappen dat een bepaling die naar zijn aard niet van toepassing kan zijn, ook niet van toepassing is.
5.2	<u>Voorstel:</u> "Partijen controleren bij Aflevering van Producten visueel op hoeveelheid en aan de buitenkant waarneembare beschadiging. Bij een geconstateerde beschadiging hoeft Opdrachtgever het Product niet in ontvangst te nemen. Leverancier zal zich in voorkomend geval maximaal inzetten om een tijdige Aflevering te bewerkstelligen"	Dit zou een wat opmerkelijke situatie opleveren, waarin Leverancier onder het dwingende karakter van een termijn uit kan komen door eerste een verkeerde hoeveelheid/beschadigde zaak aan te leveren. Daarna heeft hij dan immers slechts een inspanningsverplichting.
5.3	<u>Voorstel:</u> "Opdrachtgever verstrekt Leverancier een bewijs van ontvangst voor de in ontvangst genomen Producten. Dit bewijs laat de rechten van Opdrachtgever uit hoofde van de Overeenkomst onverlet. Indien Opdrachtnemer om haar moverende redenen dit bewijs van ontvangst niet verstrekt hoeft Leverancier het Product niet af te leveren en vervalt de verplichting van Leverancier tot tijdige Aflevering van het Product."	Het opschortingsrecht van de leverancier vloeit hier reeds voort uit de wet.
5.4	<u>Voorstel:</u> "Leverancier maakt zoveel mogelijk gebruik van duurzame verpakkingsmiddelen."	Het is gebruikelijk dat een leverancier de verpakking ook weer mee terug neemt. Zij zal immers een goede manier van weggooien/recyclen hebben, terwijl niet iedere gemeente deze mogelijkheid heeft. Indien deze bepaling in concrete uitzonderingsgevallen tot disproportionele situaties zou leiden, kan

		hiervan worden afgeweken in de toolbox, de bovenliggende overeenkomst of werkafspraken.
6.1	<u>Voorstel:</u> “Tenzij in de Overeenkomst uitdrukkelijk anders is bepaald, of de ICT Prestatie naar zijn aard niet geïmplementeerd kan worden, zal Leverancier zorgdragen voor de initiële Implementatie van de ICT Prestatie in de organisatie van Opdrachtgever, overeenkomstig het (voor zover van toepassing) hieromtrent bepaalde in de Overeenkomst en het Implementatieplan.”	In artikel 10.13 staat reeds dat implementatie bij Updates en Upgrades "op verzoek" is. Dus de gedachte is nu al: initieel altijd implementatie, nadien optioneel.
6.6	<u>Voorstel:</u> “Leverancier verklaart zich reeds nu voor alsdan bereid en in staat om na afloop van de (initiële) Implementatie, op verzoek van Opdrachtgever, gedurende de looptijd van de Overeenkomst aan de Implementatie gerelateerde of anderszins aan de ICT Prestatie verwante aanvullende werkzaamheden te verrichten. Op het tot stand komen van dergelijke nadere afspraken is het bepaalde in artikel 3 van overeenkomstige toepassing. Tenzij anders overeengekomen is op deze werkzaamheden het bepaalde in de al bestaande Overeenkomst van toepassing. Deze werkzaamheden zullen alsdan worden verricht tegen de in de Overeenkomst daartoe vermelde tarieven dan wel, bij gebreke daarvan, tegen de reguliere tarieven van Leverancier.”	Over deze extra dienstverlening moeten toch goede afspraken worden gemaakt. Tarieven zijn ook onderdeel van die afspraken en zullen hoe dan ook aan de orde komen.

7.2	<p><u>Vraag:</u> Onzes inziens kan dit artikel ook zo geïnterpreteerd worden dat de verantwoordelijkheid voor het “vaststellen en aan de andere Partij melden dan medewerking van derde partijen noodzakelijk is” bij het leveren van een SaaS-applicatie (“Dienstverlening op Afstand”) voor <i>alle</i> derden bij Leverancier ligt. We gaan er echter van uit dat het artikel als volgt is bedoeld: de verantwoordelijkheid voor de derden die noodzakelijk zijn voor “Dienstverlening op Afstand” ligt bij Leverancier, en voor overige derden (bijvoorbeeld koppelen van applicatie van Leverancier met een ander softwarepakket) bij Opdrachtgever. Kunnen jullie dit bevestigen?</p>	<p>Het gaat hier alleen om derde partijen die een direct verband hebben met de ICT prestatie, die op basis van dienstverlening op afstand door de leverancier beschikbaar wordt gesteld om zodoende aan het overeengekomen gebruik te kunnen voldoen. Het in kaart brengen van deze partijen valt, gezien de kennis en specifieke deskundigheid van de leverancier, onder de zorgplicht/informatieplicht. Overige dienstverlening, zoals koppelvlakken, liggen bij de gemeente, want kent het Applicatielandschap het beste.</p>
7.2	<p><u>Opmerking:</u> Hier wordt in sub i en ii nog het begrip “Hosting” gebruikt, terwijl deze in de definities is vervangen door het bredere begrip “Dienstverlening op afstand”.</p>	<p>Overgenomen.</p>
7.3	<p><u>Vraag:</u> Hoe wordt dit in de praktijk uitgevoerd? Bij Dienstverlening op afstand bepaalt Leverancier noodzaak en mededeling. Dat dit de punten zijn waarover opdrachtgever wordt geïnformeerd, lijkt voor de hand liggend. De kans dat opdrachtgever hier ook inspraak op heeft is (bijvoorbeeld bij SaaS) klein, vanwege de multi-tenant levering, waarbij niet met elke klant afzonderlijke afspraken kunnen worden gemaakt</p>	<p>Het gaat hier om andere derden dan hulppersonen van de Leverancier. Dus het gaat daarmee dan veelal om een specifieke situatie bij gemeente en daar zal toch snel overleg voor nodig zijn. Dat gemeente daar instemming op heeft is logisch.</p>

7.4	<u>Voorstel:</u> De laatste twee woorden “worden vastgelegd” kunnen geschrapt worden zodat de zin beter loopt. Nu lijkt het wat dubbelop.	Overgenomen.
7.6	<u>Voorstel:</u> “Indien bij afhankelijkheid van derde partijen als bedoeld in dit artikel een Acceptatieprocedure of ketentest niet slaagt, dan”	Het is voor gemeenten niet mogelijk om aan te tonen aan wie het heeft gelegen. Dit vindt immers “achter de schermen” plaats. De leverancier is degene die hier inzicht in heeft.
7.6.i	<u>Voorstel:</u> “wordt voor wat betreft het betreffende onderdeel van de Acceptatieprocedure, de ketentest en/of alle van dit onderdeel afhankelijke Acceptatieprocedures of ketentesten er geacht geen sprake te zijn van een Gebrek; en”	Het klopt dat afhankelijkheid er soms voor kan zorgen dat software van de leverancier gebrekkig is vanwege de gebrekkige software van een derde. Dit kan er echter niet toe leiden dat de software geaccepteerd kan worden; het werkt immers niet.
8.5	<u>Voorstel:</u> “indien en voor zover de ICT Prestatie mede bestaat uit Koppelingen, zal – als onderdeel van de Acceptatieprocedure – een ketentest worden uitgevoerd. Daarbij wordt getoetst of de Koppelingen voldoen aan de Interoperabiliteitseisen en of het Applicatielandschap.”	De Acceptatieprocedure kan inderdaad niet zien op de periode na Implementatie, omdat acceptatie onderdeel is van de definitie “implementatie”. Kleine wijziging aangebracht.
9.3	<u>Vraag:</u> "Het behoort het tot de zorgplicht van Leverancier de termijnen en de (voortgang van) de Implementatie en Acceptatieprocedure te bewaken en zo nodig Opdrachtgever te waarschuwen of (vanwege de medewerkingsverplichting) aan te manen." Waarom dient volgens het overheidsorgaan de Implementatie en Acceptatieprocedure door Leverancier te worden bewaakt? Naar onze mening klinkt dit onlogisch.	Het bewaken van termijnen en de voortgang is de plicht van een IT-leverancier. Met deze bepaling wordt aan de gemeente uiteraard geen vrijbrief gegeven om niets te doen, maar het is aan de leverancier om het project in goede banen te leiden. Overigens zullen er in de Toolbox mogelijkheden worden opgenomen om andere regels over OTAP af te spreken.

9.3	<p><u>Voorstel:</u> Het is niet duidelijk wat er onder 'het bewaken van de termijnen en de voortgang van de implementatie en Acceptatieprocedure' moet worden verstaan. Met deze bepaling lijkt een hangmat te worden gecreëerd voor een Opdrachtgever, terwijl het ook diens verantwoordelijkheid is, met name met betrekking tot de acceptatieprocedure (waarbij een leverancier in mindere mate is betrokken) termijnen te bewaken. Wij stellen voor de toevoeging te verwijderen.</p>	<p>Het bewaken van termijnen en de voortgang is de plicht van een IT-leverancier, dat is al zeer lang de heersende leer (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RBUTR:2007:BM0415). Met deze bepaling wordt aan de gemeente uiteraard geen vrijbrief gegeven om niets te doen, maar het is aan de leverancier om het project in goede banen te leiden. Dit zal allemaal nader uitgewerkt moeten worden in het projectplan en andere bovenliggende stukken. Hier kan in een algemeen stuk als de GIBIT geen uitwerking aan worden gegeven.</p>
9.3	<p><u>Voorstel:</u> “De in het kader van de Acceptatieprocedure gehanteerde termijnen en (bijgestelde) plannings dienen te passen in de algehele planning van de Overeenkomst of het Implementatieplan en mogen niet tot vertraging leiden.”</p>	<p>Met de toegevoegde passage komt de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de termijnen en de (voortgang van) de Implementatie en Acceptatieprocedure inderdaad bij leveranciers terecht. Dit behoort immers tot hun zorgplicht. Uiteraard is dit niet zonder medewerkingsplicht van de gemeente, maar leverancier is uiteindelijk verantwoordelijk.</p>
9.4	<p><u>Voorstel:</u> “Indien en voor zover tijdens de Acceptatieprocedure sprake is van medewerking en afhankelijkheid van derde partijen, is het bepaalde in artikel 9 van toepassing.”</p>	<p>De verwijzing klopt wel.</p>
9.5	<p><u>Voorstel:</u> Hier staat dat Opdrachtgever “bij het voor de tweede maal doorlopen van de (integrale) Acceptatieprocedure op Gebreken wordt/worden afgekeurd” gerechtigd is de overeenkomst te ontbinden.</p>	<p>Een gebrek is een gebrek. De gevolgen van dat gebrek kunnen verschillend zijn. Zo is een gebrek dat niet in de weg staat voor ingebruikname nog steeds een gebrek, maar geeft 9.8 andere gevolgen aan. Als we dit in de definitie gaan aanpassen, kan dit zeer verwarrend werken.</p>

	In artikel 9.8 wordt hier een belangrijke nuance in aangebracht. Is het mogelijk deze nuancering al in de definitie van “Gebrek” op te nemen?	
9.5	<p><u>Voorstel:</u> “Behoudens het door Opdrachtgever in de weg staan van operationele ingebruikname van de ICT Prestatie en gebreken die productiebelemmerend zijn, is Opdrachtgever gerechtigd om – indien (delen van) de ICT Prestatie bij het voor de tweede maal doorlopen van de (integrale) Acceptatieprocedure op Gebreken wordt/worden afgekeurd:</p> <p>i) de Overeenkomst – geheel of gedeeltelijk – zonder nadere ingebrekestelling buiten rechte te ontbinden, waarbij geldt dat Leverancier dan tevens binnen de kaders van artikel 13 aansprakelijk is voor de door Opdrachtgever geleden en te lijden schade; of</p> <p>ii) onverminderd zijn recht op vergoeding (binnen de kaders van artikel 13) van de reeds geleden schade Leverancier toe te staan de Gebreken alsnog voor diens rekening te herstellen; of</p> <p>iii) de ICT Prestatie onder een nader overeen te komen voorwaarde voorwaardelijk te accepteren, waarbij geldt dat indien Leverancier niet tijdig aan de bij de voorwaardelijke acceptatie gestelde voorwaarden voldoet, het bepaalde onder i van toepassing is.”</p>	<p>Het eerste deel van de zin lijkt te duiden op de situatie dat acceptatie niet slaagt vanwege de gemeente. Er ligt echter al vast dat de gemeente medewerking moet verlenen en ook op grond van de wet zou gelden dat bij gebrekkige medewerking de gemeente in schuldeisersverzuim komt. Als we over deze situatie al iets zouden moeten vastleggen, dan ligt het uitbreiden van artikel 9.6 veel meer voor de hand; toevoegen dat ontbinding niet mag indien leverancier aantoonbaar dat niet slagen acceptatietest komt door gebrekkige medewerking gemeente.</p> <p>Het tweede deel van de zin kan ik niet plaatsen. Er lijkt immers te staan dat 'behoudens productbelemmerende gebreken' er ontbonden mag worden. Dat betekent dus dat er juist bij productiebelemmerende situaties er niet ontbonden zou kunnen worden. Dat is volgens mij diametraal anders dan wat de gemeente zou moeten willen.</p>
9.7	<u>Vraag:</u> We willen graag duidelijkheid over waar het overheidsorgaan precies op toetst bij de	De precieze acceptatieprocedure wordt vastgelegd in het implementatieplan (artikel 6.3.ix). Een gebrek kan ook cosmetisch zijn

	<p>Acceptatieprocedure. Gaat het hier tevens gaat om waarneembare schade? Het begrip "Gebrek" laat zien dat het met name gaat om het gebruik van de producten. Echter, het is ons niet geheel duidelijk of de Acceptatieprocedure ook ziet op waarneembare c.q. cosmetische schade.</p>	<p>(een gebrek is immers iedere afwijking van hetgeen overeen is gekomen, artikel 1.14), maar dit mag geen grond zijn voor niet-acceptatie (artikel 9.8).</p>
9.7	<p><u>Voorstel:</u> "Voor Gebreken die niet binnen de overeengekomen planning kunnen worden opgelost, kan door Leverancier binnen redelijke grenzen worden besloten om tijdelijk een acceptabele work-around aan te brengen en/of om hiervoor later een oplossing te vinden, mits hierover naar de Opdrachtgever is gecommuniceerd."</p>	<p>Hiermee schrijf je in feite uit dat de leverancier mag wanpresteren en ook nog eens zelf mag bepalen of en wanneer de gebreken (=niet voldoen aan specs) worden opgelost.</p>
9.10	<p><u>Voorstel:</u> "Acceptatie wordt geacht te hebben plaatsgevonden indien Opdrachtgever de ICT Prestatie voor productieve doeleinden in gebruik heeft genomen binnen zijn organisatie. Tenzij Partijen in specifieke gevallen schriftelijk anders zijn overeengekomen."</p>	<p>Met dit voorstel wordt het vangnet weggehaald dat vroegtijdige ingebruikname ook wel eens door leverancier wordt veroorzaakt. Dat is niet de bedoeling. Dit artikel ziet specifiek op de situatie waarin gemeentes niets anders kunnen dan de Prestatie in gebruik nemen (bijvoorbeeld omdat de oude prestatie die vervangen moest worden niet langer beschikbaar is), maar dat de nieuwe Prestatie nog niet goed genoeg is om te accepteren. Kortgezegd: ingebruikname onder protest.</p>
9.10	<p><u>Vraag:</u> Als er meerdere keren niet wordt geaccepteerd, kan dat ontbinding van de overeenkomst tot gevolg hebben. Bij ontbinding wordt alles ongedaan gemaakt wat ongedaan gemaakt kan worden. Reeds uitgevoerde werkzaamheden kunnen niet ongedaan gemaakt</p>	<p>Volgens artikel 6:25 BW kan van een vóór de vervulling van de voorwaarde verrichte prestatie ongedaanmaking worden verlangd volgens de systematiek van onverschuldigde betaling.</p>

	worden en zijn daarom normaliter niet voor terugbetaling vatbaar. Wat is volgens u het rechtsgevolg van een betaling onder opschortende voorwaarden van Acceptatie?	Overigens is het niet juist dat reeds verrichte prestaties niet voor terugbetaling vatbaar zijn. Volgens artikel 6:272 lid 1 BW treedt dan immers een waardevergoeding in de plaats. Het gaat daarbij ex. lid 2 om de waarde voor de ontvanger. Bij ontbinding wegens niet-acceptatie ligt het voor de hand dat de ICT prestatie voor de gemeente niet of slechts beperkt van waarde zal zijn geweest (en dat dus terugbetaling van geheel of een groot gedeelte van de vergoeding plaatsvindt).
9.10	<u>Vraag:</u> Waar zit hier de evenredigheid in geval van deelacceptatie en uitblijven van acceptatie?	Het uitblijven van acceptatie is iets dat leverancier zou moeten managen. Indien gemeente traag is in accepteren, moet de leverancier de gemeente sommeren. Dat aspect van 'projectmanagement' kunnen we lastig in de voorwaarden regelen.
10.1	<u>Voorstel:</u> In deze bepaling is opgenomen dat de onderhoudsdienstverlening start na acceptatie van de producten. Voor een goede implementatie is het nodig dat vanaf het moment van levering en implementatie al onderhoud is afgesloten op de aangeboden producten. Graag dit artikel aanpassen.	Wat hiermee wordt bedoeld is dat de SLA en de onderhoudsplichten pas gelden na acceptatie. Het spreekt voor zich dat de producten op moment van acceptatie onderhouden moeten zijn, want anders zouden ze niet geaccepteerd worden. Leverancier dient in de periode tussen levering van het product en acceptatie de ICT Prestatie up-to-date te houden, want hier kan zomaar meerdere maanden tussen zitten.
10.3	<u>Vraag:</u> In GIBIT 2020 wordt in artikel 8.3 'Gebruikersondersteuning' als onderdeel van Onderhoud en de bovenliggende aangegane overeenkomst genoemd. Maar terwijl de andere vormen van onderhoud nader worden toegelicht, ontbreekt dit op gebruikersondersteuning. In de discussie met een leverancier kan hier discussie over	Er heeft nooit in de GIBIT een uitwerking gestaan van wat onder gebruikersondersteuning is te verstaan. De vraag is ook hoe dat zou moeten. Dat verschilt immers sterk per product/dienst. Vergelijk in dat kader ook artikel 13.2 ARBIT: "Aard, omvang, duur en (indien van toepassing) kosten van de ondersteuning worden afzonderlijk in de Overeenkomst vermeld."

	<p>ontstaan. Kunt u nader toelichten wat hiermee bedoeld / beoogd wordt? Wat wordt een leverancier binnen 'de overeengekomen ICT Prestatie tegen de in de Overeenkomst beschreven vergoeding' geacht te leveren op basis van de GIBIT aan gebruikersondersteuning?</p>	
10.4	<p><u>Voorstel:</u> Bij een SaaS dienst wordt het onderhoud voor alle gebruikers gelijktijdig verricht en is het dus niet mogelijk om het in overleg plaats te laten vinden. Bovendien kan het Onderhoud ook niet in alle gevallen vooraf worden aangekondigd. Verzoek om de bepaling als volgt aan te passen:</p> <p>Uitgangspunt bij Onderhoud is dat het op zodanige wijze plaatsvindt dat dit minst verstorend is voor de bedrijfsprocessen van Opdrachtgever. Onderhoud dat verstorend is of kan werken voor de bedrijfsprocessen van Opdrachtgever wordt bovendien <i>zo mogelijk</i> tijdig vooraf aangekondigd.</p>	Overgenomen.
10.7	<p><u>Vraag:</u> Hier wordt "Gebruikersondersteuning" met een hoofdletter geschreven. Dit begrip is echter niet gedefinieerd. Moet deze definitie toegevoegd worden of kan het woord beter met een kleine letter geschreven worden?</p> <p><u>Opmerking:</u> Graag willen we hier nuanceren dat gebruikers in eerste instantie hun vragen aan de</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overgenomen 2. Klopt, maar dit doet niet af aan wat er in de bepaling staat. Leveranciers leveren gebruikersondersteuning, en daaronder valt het beantwoorden van vragen. In onderliggende stukken kan nog een en ander worden vastgelegd over hoe dit in de praktijk gaat.

	functioneel beheerder bij Opdrachtgever stellen en deze de vraag dan, als hij/zij deze zelf niet kan beantwoorden, via het serviceportaal doorzet naar leverancier.	
10.7	<u>Voorstel:</u> “Onder Gebruikersondersteuning wordt verstaan het beantwoorden van vragen in verband met het Overeengekomen gebruik.”	Het is prima mogelijk dat dit breder is dan alleen het beantwoorden van vragen.
10.8	<u>Opmerking:</u> Dit blijft de omgekeerde wereld. Wie stelt bewijst. Indien het overheidsorgaan een storing of gebrek ontdekt, dan dient het overheidsorgaan te bewijzen waarom een dergelijke storing of gebrek aan Leverancier toe te rekenen valt. In het kader van de Acceptatieprocedure ligt het ook meer voor de hand dat het overheidsorgaan aantoont wat het gebrek is, en dat dit gebrek aan Leverancier valt toe te rekenen.	Het is voor de gemeente onmogelijk om aan te tonen aan wie een gebrek ligt. De gemeente ziet bijvoorbeeld slechts een foutmelding. Dit kan aan leverancier liggen, maar ook aan een toeleverancier. Het is niet aan de gemeente om aan te wijzen wie welke fout heeft gemaakt, want dat kan men pas zien als men aan de achterkant kijkt. Daarom is dit aan de leverancier om aan te tonen.
10.10	<u>Opmerking:</u> De praktijk is dat je zo goed als altijd eerst met elkaar in gesprek gaat om tot verbetering te komen. Pas als dat niet de gewenste uitkomst biedt, is het gedeeltelijk ontbinden gerechtvaardigd in onze ogen. Dit zouden wij graag terugzien in dit artikel. Dus eerst verbeterplan en als dat niet voldoet pas gaan (gedeeltelijk) ontbinden. <u>Voorstel:</u> Het ontbinden pas gerechtvaardigd maken bij schade	Dit is al doorgevoerd: leverancier levert een verbeterplan of er komt een overleg. Ontbinden mag pas na de optie van overleggen geprobeerd te hebben. Het ontbinden afhankelijk maken van schade is onwenselijk; daarmee ontstaan bewijsdiscussies voordat goed en wel een knoop is doorgehakt.

10.10	<p><u>Voorstel:</u> “De gevolgen van het niet halen van Service Levels worden in de Overeenkomst/ SLA geregeld, met dien verstande dat bij:</p> <p>i) het niet halen van dezelfde Service Levels gedurende meerdere achtereenvolgende meetperiodes; of</p> <p>ii) het gedurende een periode van 6 aaneengesloten meetperiodes 3x niet halen van dezelfde Service Levels</p> <p>Opdrachtgever gerechtigd is van Leverancier een verbeterplan te verlangen waarmee deze binnen een meetperiode alsnog conform de overeengekomen Service Levels zal presteren;</p> <p>Indien nakoming uitblijft, is Opdrachtgever gerechtigd de Overeenkomst en/of de SLA(’s) (gedeeltelijk) te ontbinden”</p>	De optie voor overleg is expliciet opgenomen.
10.10.ii	<p><u>Voorstel:</u> Toevoegen: voor zover het niet behalen van de Service Levels de ontbinding rechtvaardigt. + ontbinding pas na aanmaning en ingebrekestelling.</p>	In de GIBIT staat juist dat er na het niet halen van service levels ontbonden kan worden zonder dat er nog weer een extra ingebrekestelling vereist is, in de gedachte “het is een keer genoeg”.
10.12.iii	<p><u>Voorstel:</u> “dat eventuele door de NCSC of anderszins publiekelijk uitgebrachte veiligheidsadviezen die zien op de ICT Prestatie zo spoedig mogelijk worden opgevolgd en het risico op misbruik door het tijdig uitbrengen van Updates en/of Upgrades of anderszins zo spoedig mogelijk zal worden gemitigeerd indien de Leverancier dit naar haar oordeel noodzakelijk acht;”</p>	Met deze wijziging wordt het artikel zinledig; de leverancier kan immers zelf altijd al zelf bepalen of zij de prestatie aanpast naar aanleiding van de NCSC. In de praktijk zal dit zichzelf oplossen in de woordkeuze van NCSC; die raden niet voor niets bepaalde dingen aan.

10.12	<p><u>Voorstel:</u> “In het kader van Preventief en/of Innovatief Onderhoud spant Leverancier zich maximaal in dat ten minste:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) de ICT Prestatie steeds tijdig zal blijven voldoen aan de voor het Overeengekomen gebruik relevante Wet- en regelgeving; ii) de ICT Prestatie steeds tijdig geschikt zal blijven voor gegevensuitwisseling met de overige relevante onderdelen van het Applicatielandschap (voor zover bekend bij Leverancier) en in dat kader aan de overeengekomen Interoperabiliteitseisen zal blijven voldoen; iii) de ICT Prestatie door middel van het tijdig uitbrengen van Updates en/of Upgrades steeds tijdig zal blijven voldoen aan nieuwe versies van normen die in de Overeenkomst als vereiste normen zijn gespecificeerd; iv) bij het uitbrengen van Updates en/of Upgrades de performance van de ICT Prestatie ten minste gelijk blijft en dat de ICT Prestatie blijft voldoen aan het Overeengekomen gebruik.” 	<p>Het voorstel is van een garantie een inspanningsverplichting te maken (aanhef). Dat is een aanmerkelijke afzwakking en maakt de garantie weinig meer waard.</p>
10.12.iii	<p><u>Voorstel:</u> Natuurlijk begrijpen wij deze toevoeging. In het maken en onderhouden van onze software volgen we de adviezen van de NCSC op. We achten het alleen onrealistisch van Leveranciers te verwachten dat zij uitgebrachte veiligheidsadviezen “ogenblikkelijk”</p>	<p>Dit is reeds vervangen door “zo spoedig mogelijk”.</p>

	<p>kunnen opvolgen. Het ontwikkelen, hosten en onderhouden van software is complex en wijzigingen in de software zelf en de daarmee verbonden informatiebeveiligingsmaatregelen hebben meestal enige tijd nodig.</p> <p>Verder op in het artikel staat er dat Leverancier “het risico op misbruik door het tijdig uitbrengen van Updates en/of Upgrades [...] zo spoedig mogelijk” zal mitigeren.</p> <p>Wij verzoeken u daarom het woord “ogenblikkelijk” ook te vervangen door “binnen redelijke termijn”.</p>	
10.14	<p><u>Voorstel:</u> Het komt regelmatig voor dat een Opdrachtgever updaten van een omgeving niet toestaat vanwege compatibiliteitsproblemen met andere elementen (buiten scope van Leverancier). Graag opnemen dat het achterlopen in versies niet toerekenbaar is aan Leverancier wanneer deze achterstand is ontstaan door keuze van Opdrachtgever.</p>	<p>Deze bepaling strekt ertoe om te regelen dat achterlopen in versies geen gevolgen heeft. Dit geldt wederzijds: het achterlopen in versies kan ook niet leiden tot aansprakelijkheid van de leverancier. Dit is reeds verduidelijkt in artikel 10.14.i.</p>
10.14.ii	<p><u>Voorstel:</u> “Opdrachtgever maximaal 6 maanden mag achterlopen in het in gebruik nemen van Update en/of Upgrade, bij gebreke waarvan Leverancier na het verstrijken van die periode gerechtigd is de aantoonbare meerkosten voor het blijvend moeten verlenen van Onderhoud op (het betreffende onderdeel van) de door Opdrachtgever gebruikte ICT Prestatie in rekening te brengen.”</p>	<p>Met een periode van slechts 6 maanden ontstaat voor de gemeente een voortdurende implementatieinspanning. Die woog historisch zwaar.</p>

	<p>Of: “Opdrachtgever is – behoudens in de situatie als bedoeld in artikel 29.4 – gerechtigd het gebruik en/of de Implementatie van Updates en Upgrades te weigeren, zonder dat dit afbreuk doet aan het door Leverancier te verlenen Onderhoud, met dien verstande dat: i) er geen sprake is van een tekortkoming van Leverancier in het kader van Onderhoud indien een bepaald Gebrek in een Update en/of Upgrade is verholpen en Opdrachtgever de ingebruikname van die Update of Upgrade weigert; ii) Opdrachtgever maximaal 12 maanden mag achterlopen in het in gebruik nemen van Update en/of Upgrade, bij gebreke waarvan Leverancier na het verstrijken van die periode gerechtigd is de (meer)kosten voor het blijvend moeten verlenen van Onderhoud op (het betreffende onderdeel van) de door Opdrachtgever gebruikte ICT Prestatie in rekening te brengen.”</p>	
11.4	<p><u>Voorstel:</u> Als optie invoegen: ‘nader overeen te komen tarieven danwel tegen’</p>	<p>“Overeenkomst” is al ruim gedefinieerd en als partijen nadere afspraken over tarieven maken heb je alweer een (nieuwe) Overeenkomst.</p>
11.5	<p><u>Opmerking:</u> Hier staat dat “alle werkzaamheden die voor een jaarwisseling zijn verricht en opeisbaar zijn geworden uiterlijk op 6 januari [dienen] te zijn verstuurd”. Dit is voor ons onwerkbaar gezien de drukte in die periode. We zien dat hier nog “tenzij anders</p>	<p>Toevoeging gedaan: “tenzij anders overeengekomen.”</p>

	afgesproken” wordt toegevoegd. Dat zou voor ons echter betekenen dat we in elke overeenkomst een afwijking willen opnemen. Ons streefdatum is 31 januari, maar ook i.h.k.v. artikel 3.307 BW achten wij het niet redelijk het moment van facturatie dusdanig te beperken.	
11.5	<u>Voorstel:</u> “Een factuur dient te voldoen aan de wettelijke eisen alsmede de eisen die in de Overeenkomst worden gesteld.”	De termijn voor factureren is aangepast naar 3 maanden.
11.8	<u>Voorstel:</u> Zoals in een eerder overleg besproken is de het indexatie-artikel gewijzigd. Als we naar de afgelopen jaren kijken, is voor ons als leverancier soms het oude en soms het nieuwe indexcijfer gunstiger – dus verandert er weinig. Aan de ene kant is dat prettig, aan de andere kant wordt hiermee alsnog maar beperkt rekening gehouden met op dit moment snel stijgende (loon)kosten bij leveranciers. Wij verzoeken u daarom hier een mogelijkheid op te nemen dat leveranciers een aanvullende indexatie van maximaal 2% kunnen toepassen, mits zij schriftelijk kunnen onderbouwen dat hun kosten sterker zijn gestegen dan het betreffende CBS-prijnsindexcijfer.	Dit voeren we niet door. De beleidskeuze om voor J62 te kiezen is uitgebreid besproken, en excessen worden opgevangen in artikel 11.10.
11.8	<u>Opmerking:</u> Oude tekst van GIBIT 2020 aanhouden → ‘mits deze aanpassing minimaal één maand voorafgaand is aangekondigd’. Dit sluit beter aan bij de praktijk. Dus niet in mei de index voor jaar erop al	We hebben de bezwaren vanuit de leveranciers gehoord, en dit aangepast. Er staat nu “mits deze aanpassing minimaal één maand voorafgaand is aangekondigd”.

	<p>vaststellen. Flexibiliteit om af te wijken. Dus graag toevoegen aan artikel “tenzij anders overeengekomen”. Dat geeft de vrijheid om anders af te spreken zoals bijvoorbeeld in een offerte.</p>	
11.8	<p><u>Opmerking:</u> Bezwaar tegen ‘mits deze aanpassing uiterlijk 1 juli voorafgaand is aangekondigd’. Iedere leverancier hanteert een eigen facturatieschema en -interval. Binnen Conxillium/SIM sturen wij in december een jaarfactuur. Wij hebben altijd het laatst bekende indexcijfer gehanteerd en een maand van tevoren gecommuniceerd. Wij hebben in verleden ook nog nooit bezwaren vanuit onze klanten vernomen hierover.</p>	<p>Deze bepaling bestaat omdat gemeenten rekening moeten houden met vaste jaarbegrotingen. We hebben de bezwaren vanuit de leveranciers echter gehoord, en dit aangepast. Er staat nu “mits deze aanpassing minimaal één maand voorafgaand is aangekondigd”. Hiermee komen we tegemoet aan de belangen van beide partijen.</p>
11.8	<p><u>Voorstel:</u> De index staat nog steeds op J62 althans sectie J, wij stellen voor de eerder besproken DPI-index, om alle redenen die bekend zijn, te handhaven.</p>	<p>Dit voeren we niet door. De beleidskeuze om voor J62 te kiezen is uitgebreid besproken, en excessen worden opgevangen in artikel 11.10.</p>
11.8	<p><u>Opmerking:</u> Het voorstel van 1 juli klinkt niet als een raadzame aanpassing. Een indexering minimaal zes maanden op voorhand aankondigen is onwerkbaar. Wellicht dan beter om van 1 maand, 2 maanden te maken of i.d..</p>	<p>Dit is reeds aangepast naar 1 maand.</p>
11.8	<p><u>Opmerking:</u> Naast deze indexering zien we ook graag de mogelijkheid om andere onvoorziene kostenverhogende factoren te kunnen doorbelasten, zoals aankooprijzen, valutakoersen, in- en uitvoerrechten, verzekeringstarieven, vrachttarieven,</p>	<p>Dit is al in sommige gevallen mogelijk, zie artikel 11.9 en 11.10. De overige gevallen vallen onder het normale ondernemersrisico. CPI is geen index die de gemeente gaat toepassen. De Leverancier moet bij de inschrijving rekening houden met het mogelijke verschil tussen de door haar gehanteerde rekenindex van CPI en de door de</p>

	overige heffingen of belastingen en verhoging van het prijsindexcijfer van het CBS (lees: Consumentenprijsindex).	gemeente contractueel overeengekomen index J6202. Een trendanalyse over de laatste jaren zal hier een percentage voor kunnen geven.
11.9	<p><u>Opmerking:</u> Naast stijgende prijzen voor derdenprogrammatuur kan het voorkomen dat leverancier de tarieven moet aanpassen door kostenverhogende omstandigheden die het gevolg zijn van bijvoorbeeld wijzigingen in wet- en regelgeving of bovenmatig datagebruik van opdrachtgever zelf. Verzoek is dan ook om toe te voegen dat het leverancier is toegestaan om (naast jaarlijkse indexatie) in redelijkheid haar tarieven aan te passen aan (overige) kostenverhogende omstandigheden die niet voorzienbaar waren en niet door leverancier worden veroorzaakt. Dergelijke omstandigheden zal leverancier uiteraard voorafgaand aan het doorvoeren van de verhoging aan opdrachtgever melden.</p>	Dat wordt een ingewikkelde discussie over wat wel/niet voorzienbaar was en wat wel/niet tot het ondernemersrisico van de leverancier behoort. Dat is onwenselijk.
11.10	<p><u>Opmerking:</u> Op zich een redelijk bepaling, met uitzondering van de mogelijkheid tot (tussentijdse) beëindiging. In veel gevallen is Leverancier een meerjarige verplichting met haar onderaannemers aangegaan, welke niet tussentijds kunnen worden beëindigd.</p>	Als de gemeente bijvoorbeeld wordt geconfronteerd met stijgingen van 50%, kan dit voor haar niet meer rendabel zijn. Ook is dat in strijd met de Aanbestedingswet (artikel 2.163e lid 1 sub c). Dan moet de optie bestaan om te beëindigen. Artikel 24.6 geeft al enige dekking voor leverancier.
11.10	<p><u>Vraag:</u> Op welke momenten is deze clausule relevant volgens het overheidsorgaan? Heeft deze clausule een relatie tot de prijsindexatie of staat het er los van? De</p>	Dit gaat om onvoorziene omstandigheden die de kosten met meer dan 10% verhogen. Dit kan allerlei aanleidingen hebben, en daarom is dit bewust algemeen gehouden.

	<p>behoefte van de klant kan volgens Leverancier wel redelijk zijn, maar heeft ietwat meer toelichting. Zeker omdat er ook de mogelijkheid wordt voorbehouden tot beëindiging.</p>	
11.10	<p><u>Voorstel:</u> “Indien Leverancier zich overigens geconfronteerd ziet met omstandigheden die niet voorzien, voorzienbaar noch toerekenbaar zijn en die leiden tot een aanzienlijke verhoging van de kosten van de ICT Prestatie met uitzondering van meerwerk (>= 10% van de Vergoeding), zal hij Opdrachtgever daarover informeren. Alsdan zullen Partijen op korte termijn in overleg treden omtrent de vraag of voornoemde situatie zich inderdaad voordoet en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed. Indien Opdrachtgever niet instemt met de kostenverhoging is Leverancier de ICT Prestatie te beperken of de Overeenkomst te beëindigen. Bij een beëindiging is het bepaalde in artikel 24.6 van overeenkomstige toepassing”</p>	<p>Zoals uitgebreid besproken, is de bedoeling van deze bepaling om een redelijk midden te vinden wanneer sprake is van excessen. Hiermee komen gemeenten de leverancier tegemoet. Meerwerk valt ook onder de excessen. We kunnen deze tegemoetkoming niet nog verder uitbreiden. Dan zou het niet langer het “redelijke midden” zijn, en ontstaan bovendien risico’s dat al snel sprake is van een “wezenlijke wijziging” in de zin van de Aanbestedingswet. Overigens krijgen leverancier hier ook een vergoeding, vanwege de verwijzing naar artikel 24.6.i.</p>
12.1.iii	<p><u>Voorstel:</u> “indien de fabrikant van een aan Opdrachtgever verkocht Product een noodzakelijke modificatie daarvan voorschrijft, zorgt Leverancier dat die modificatie zo spoedig mogelijk kosteloos door fabrikant wordt uitgevoerd en indien dat niet mogelijk is dat Leverancier modificatie werkzaamheden verricht</p>	<p>Dit is al nader ingekaderd door toe te voegen dat dit omwille van de veiligheid van het product is. In zo’n geval moet leverancier simpelweg ingrijpen.</p>

	tegen de dan geldende tarieven van Leverancier voor zover zij hier toe in staat is.”	
12.1.iii	<u>Opmerking:</u> Leveranciers bieden servicepacs die overheidsorganen kunnen inkopen, dus wij vragen ons af in hoeverre het redelijk is dat deze modificaties door Leverancier kosteloos worden uitgevoerd.	Dit artikel gaat specifiek om recall-achtige situaties. Als de fabrikant een wijziging voorschrijft, dan moet die worden doorgevoerd. Dat gaat niet om een uitbreiding van features, maar om noodzakelijke wijzigingen. We kunnen wel een nuance toevoegen om te verduidelijken dat dit echt over uitzonderingsgevallen gaat.
12.1	<u>Voorstel:</u> “Leverancier spant zich er maximaal voor in dat: i) de ICT Prestatie de overeengekomen eigenschappen zal bevatten en voldoet aan het Overeengekomen gebruik; ii) hij alleen Personeel inzet dat beschikt over de overeengekomen dan wel voor het verrichten van de ICT Prestatie benodigde vaardigheden en kwalificaties, rekening houdend met de aard van de te leveren ICT Prestatie en de wijze waarop Leverancier zich als deskundige heeft gepresenteerd. Hij garandeert dat het door hem ingezette personeel voldoet aan de eisen die dienaangaande aan een vergelijkbare dienstverlener als redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot mogen worden gesteld; iii) hij ten minste tot 2 jaar na datum van Acceptatie Onderhoud kan plegen op de ICT Prestatie; iv) de ICT Prestatie voldoet en (bij Onderhoud) zal blijven voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.”	Een afzwakking van een garantie naar een inspanningsverbintenis is iets wat gemeenten uiteraard niet kunnen accepteren.

12.3 (nieuw)	<u>Voorstel:</u> “Overall waar de GIBIT verwijst naar een garantie ten aanzien van de ICT Prestatie, beschouwen partijen dit als een verplichting om zich maximaal in te spannen.”	Dit voorstel zou het karakter van de garanties aanmerkelijk verzwakken.
12.3	<u>Vraag:</u> Waarom is dit ten faveure van leverancier? Leverancier leest namelijk bewijslastverdeling nadeel in het voorgaande lid wat evident nadelig is voor een leverancier.	Deze bepaling bestaat omdat er in de praktijk nogal eens verwarring ontstaat over de aard van garanties. Het gaat over garanties in het algemeen die in de GIBIT worden vastgelegd.
12.3	<u>Vraag:</u> Deze bepaling lijkt weinig toe te voegen. Betreft deze clausule een garantie-afspraken in het algemeen, of ziet deze clausule puur op de garantie van een product of dienst?	Deze bepaling bestaat omdat er in de praktijk nogal eens verwarring ontstaat over de aard van garanties. Het gaat over garanties in het algemeen die in de GIBIT worden vastgelegd.
13.1	<u>Vraag:</u> Vergoeding of facturering?	Dit is een opmerking die is geplaatst toen de werkversie nog een <i>work in progress</i> was. Dit is inmiddels rechtgetrokken.
13.1	<u>Voorstel:</u> “In aanvulling op het bepaalde in artikel 12 garandeert Leverancier bij een Algoritmische toepassing dat: data volgens een gestructureerde aanpak wordt verwerkt teneinde onder meer sociaal geconstrueerde vertekening, onnauwkeurigheden, fouten, vergissingen en “bias” (ongewenste vooringenomenheid) in deze data zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen;”	Leverancier moet instaan voor de nauwkeurigheid en kwaliteit. Dit zal onder de aankomende AI Act ook standaardpraktijk worden, en is bij sommige gemeenten (o.a. Amsterdam) al gebruikelijk. Indien deze bepaling in concrete uitzonderingsgevallen tot disproportionele situaties zou leiden, kan hiervan worden afgeweken in de toolbox, de bovenliggende overeenkomst of werkafspraken.
13.2	<u>Opmerking:</u> Deze bepaling is te strikt. B.v. optimalisatie van processen is een gerechtvaardigd gebruik van data door Leverancier.	Overgenomen.

13.3	<p><u>Voorstel:</u> “Leverancier zal op eerste verzoek van Opdrachtgever en indien mogelijk daarvoor geen (extra) kosten in rekening te brengen: i) betekenisvolle kwantitatieve en kwalitatieve informatie verschaffen over de bij de Algoritmische toepassing gebruikte data, gebruikte (statistische) modellen en eventuele visualisaties, alsmede alle andere informatie verschaffen die redelijkerwijs vereist is om de werking van de Algoritmische toepassing in algemene zin te kunnen verantwoorden; ii) in een specifieke situatie op individueel niveau uitleggen waarom de Algoritmische toepassing tot een bepaalde conclusie of beslissing is gekomen, in zodanige mate van detail dat de conclusie/beslissing zo nodig in rechte kan worden getoetst. Van dit artikel is uitgesloten informatie welke Leverancier bedrijfsgevoelige of concurrentie gevoelige informatie acht. en/of informatie waar een geheimhoudingsplicht op rust.”</p>	<p>Het overleggen van rapportages zonder bijkomende kosten zal in de aankomende AI Act al staande praktijk worden. Dit is dus marktconform om van leveranciers te verlangen. Indien deze bepaling in concrete uitzonderingsgevallen tot disproportionele situaties zou leiden, kan hiervan worden afgeweken in de toolbox, de bovenliggende overeenkomst of werkafspraken.</p>
14.3	<p><u>Voorstel:</u> “De Documentatie zal slechts die inhoud hebben die voor een normaal gebruik van de IT prestatie noodzakelijk is, behoudens voor zover de Opdrachtgever met de Opdrachtnemer expliciet is overeengekomen dat Opdrachtnemer zorgdraagt voor meer of andere Documentatie”</p>	<p>Bepaalde kwaliteitsnormen van documentatie mogen gesteld worden, anders is de documentatie waardeloos.</p>
16	<p><u>Voorstel:</u></p>	<p>Hier wordt in de kern voorgesteld de aansprakelijkheid te beperken tot hetzij 50% van de jaarvergoeding (on premise), hetzij 10% van de</p>

<p>“1. De aansprakelijkheid van Partijen voor schade die op enigerlei wijze verband houdt met en/of voortvloeit uit de tussen partijen gesloten (raam en/of nadere) overeenkomst(en), is als volgt beperkt. In voorkomend geval geldt de beperking die de aansprakelijkheid het meest limiteert.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per schadeveroorzakende gebeurtenis is de aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag dat gelijk staat aan 50% van het per kalenderjaar te ontvangen c.q. te betalen gedeelte van de Vergoeding ((Vergoeding / looptijd in jaren)* 50%). - Per kalenderjaar is de aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag dat gelijk staat aan het per kalenderjaar te ontvangen c.q. te betalen gedeelte van de Vergoeding (Vergoeding / looptijd in jaren). - De aansprakelijkheid met betrekking tot alle schadeveroorzakende gebeurtenissen tezamen die zich tijdens de looptijd en/of in verband met de (uitvoering van) de Raamovereenkomst en/of Nadere Overeenkomsten voordoen, zal een bedrag van € 5.000.000,- of – indien lager – de Vergoeding nooit overstijgen. <p>2. Indien op grond van een of meer van de tussen partijen gesloten (raam en/of nadere) overeenkomst(en) een SaaS dienst, Cloud dienst of multi-tenant dienst geleverd wordt, is de</p>	<p>jaarvergoeding (cloud). Alle vormen van (vrij vertaald) gevolgschade worden bovendien uitgesloten. Dat is niet in het belang van gemeenten en kunnen we niet doorvoeren. We begrijpen dat de aansprakelijkheidsbepaling in balans en proportioneel moet zijn. De GIBIT zijn hierin dan ook marktconform en hebben een vergelijkbare aansprakelijkheidsbepaling met de ARBIT. Waar we voor waken is dat – wanneer de totale schade beperkt wordt – de paradoxale situatie ontstaat dat hoe meer claims er zijn, hoe minder prikkel tot nakoming er voor leverancier is. De aansprakelijkheid werkt dan immers als een “potje” dan langzaam leegloopt. Dat wordt in de GIBIT voorkomen. Om alles proportioneel te houden, is er een aansprakelijkheidsmaximum om excessen te voorkomen. Op deze manier verdelen we het restrisico: tot aan het maximum is het voor leverancier, daarna is het risico voor gemeente. Dit is ook in lijn met de Gids Proportionaliteit: hier worden alleen onaanvaardbare onbeperkte aansprakelijkheden afgekeurd. Hiervan is hier geen sprake.</p>
--	--

aansprakelijkheid in afwijking op het bovenstaande als volgt beperkt:

- Per schadeveroorzakende gebeurtenis is de aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag dat gelijk staat aan 10% van het per kalenderjaar te ontvangen c.q. te betalen gedeelte van de Vergoeding $((\text{Vergoeding} / \text{looptijd in jaren}) * 10\%)$;
  - Per kalenderjaar is de aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag dat gelijk staat aan 20% van het per kalenderjaar te ontvangen c.q. te betalen gedeelte van de Vergoeding $((\text{Vergoeding} / \text{looptijd in jaren}) * 20\%)$;
  - - De aansprakelijkheid met betrekking tot alle schadeveroorzakende gebeurtenissen tezamen die zich tijdens de looptijd en/of in verband met de (uitvoering van) de Raamovereenkomst en/of Nadere Overeenkomsten voordoen, zal een bedrag van € 1.000.000,- of – indien lager – 20% van de Vergoeding $((\text{Vergoeding} / \text{looptijd in jaren}) * 20\%)$ nooit overstijgen.
3. Een reeks van schadeveroorzakende gebeurtenissen zal worden beschouwd als één enkele gebeurtenis.
4. De aansprakelijkheidsbeperkingen die zijn opgenomen in dit artikel hebben mede betrekking op:
- a. vorderingen tot vergoeding van schade uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming;

b. vorderingen tot vergoeding van schade uit hoofde van een onrechtmatige daad (daaronder begrepen een nalaten);

c. vorderingen tot vergoeding van schade uit hoofde van enigerlei andere (rechts)grond;

d. vorderingen uit hoofde van (eventuele) verbeurde service credits, contractuele boetes en/of vrijwarings- en garantieverplichtingen van Leverancier;

e. handelen of nalaten in strijd met de (U)AVG, dan wel een tussen Partijen overeengekomen Verwerkersovereenkomst.

5. Iedere aansprakelijkheid voor indirecte en gevolgschade, winstderving, gemiste besparingen, verlies van goodwill, schade geleden en/of geclaimd door derden, alsmede kosten gemaakt ter voorkoming, beperking of vaststelling van indirecte schade en/of gevolgschade, is uitgesloten.

6. Onder directe schade wordt het navolgende verstaan, zodat hetgeen hieronder niet is genoemd zal worden beschouwd als indirecte schade:

- schade aan de ICT Prestatie en/of aan gegevensbestanden, waaronder in elk geval verstaan wordt: materiële beschadiging, gebrekkig of niet functioneren, verminderde betrouwbaarheid en verhoogde storingsgevoeligheid;

<ul style="list-style-type: none"> - schade aan andere eigendommen van partijen en/of van derden; - kosten van noodzakelijke wijzigingen en/of veranderingen in de ICT Prestatie, aangebracht ter beperking of herstel van schade; - de kosten van noodvoorzieningen, zoals het uitwijken naar andere computersystemen, het inhuren van derden of het hanteren van noodprocedures of afwijkende werkwijzen; - redelijke kosten gemaakt ter voorkoming of beperking van schade, die als gevolg van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, mocht worden verwacht; - redelijke kosten gemaakt ter vaststelling van de schadeoorzaak, de aansprakelijkheid, de hoogte van de schade en de wijze van herstel; - schade als bedoeld in lid 4 sub e en/of lid 8 van dit artikel. <p>7. De in dit artikel genoemde beperkingen en – uitsluitingen van aansprakelijkheid komen te vervallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) in geval van aanspraken van derden op schadevergoeding ten gevolge van dood of letsel en/of; (ii) Indien sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van de andere partij of diens Personeel; en/of (iii) In geval van schending van intellectuele eigendomsrechten als bedoeld in artikel 17.	
--	--

	<p>8. Indien er als gevolg van een toerekenbare tekortkoming van Leverancier, of een aan Leverancier toerekenbaar gedragen of nalaten, aan Opdrachtgever door een overheidstoezichthouder een boete wordt opgelegd, welke boete (deels) rechtstreeks verband houdt met voornoemde tekortkoming, gedragen of nalaten, vrijwaart Leverancier Opdrachtgever voor (dat deel van) die boete. De vrijwaring geldt niet voor zover de boete (mede) verband houdt met gedrag van Opdrachtgever zelf (zoals het gebruik van de ICT Prestatie).</p> <p>9. Alle verplichtingen, ook die krachtens de belasting-, zorgverzekerings- en sociale verzekeringswetgeving met betrekking tot Personeel van Leverancier, komen ten laste van Leverancier.”</p>	
16.4	<p><u>Opmerking:</u> Het is uiterst ongebruikelijk in de ICT branche om alle vormen van schade als 'overige schade' voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Dit levert een disproportioneel risico op voor leverancier. Het is gebruikelijk om uitsluitend kosten voor vergoeding in aanmerking te laten komen die direct verband houden met de wanprestatie. Verzoek van leverancier is dan ook om uitsluitend aansprakelijkheid op te nemen voor de volgende schadeposten:</p>	<p>Ook de ARBIT werkt vergelijkbaar met hoe de GIBIT hier nu verwoord is. Wanneer het beperkt wordt tot totale aansprakelijkheid, dan ontstaat het – perverse – effect dat hoe meer claims er zijn, hoe minder prikkel tot nakoming er voor leverancier overblijft. De aansprakelijkheid werkt dan immers als een ‘potje’ dan langzaam leegloopt. Daarnaast is er nu al een aansprakelijkheidsmaximum.</p>

	<p>a) de kosten die opdrachtgever heeft gemaakt voor het noodgedwongen langer operationeel houden van haar oude systeem of systemen en daarmee samenhangende voorzieningen doordat inschrijver op een voor haar bindende datum niet heeft gepresteerd, verminderd met eventuele besparingen die het gevolg zijn van de vertraagde prestatie;</p> <p>b) redelijke kosten, gemaakt ter vaststelling van de oorzaak en de omvang van de schade, voor zover de vaststelling betrekking heeft op directe schade in de zin van dit artikel;</p> <p>c) redelijke kosten, gemaakt ter voorkoming of beperking van schade, voor zover opdrachtgever aantoont dat deze kosten hebben geleid tot beperking van directe schade in de zin van dit artikel.</p> <p>d) de kosten van noodvoorzieningen, zoals het uitwijken naar andere computersystemen, het inhuren van derden of het hanteren van noodprocedures of afwijkende werkwijzen.</p>	
16.4	<p><u>Opmerking:</u> We hadden voorgesteld dat expliciet zou worden opgenomen dat Garanties en Vrijwaringen opgenomen zouden worden onder de aansprakelijkheidsbeperking en dus de beperking van de aansprakelijkheid uit welke hoofde dan ook ontstaan zouden worden beperkt. Nu zou er sprake kunnen zijn</p>	<p>We kunnen deze opmerking niet goed plaatsen. Garanties vallen grotendeels onder de aansprakelijkheidsbeperking van artikel 16.4, en voor een kleiner deel onder 16.5 (indien sprake is van dood of letsel, opzet of grote schuld, IE-inbreuken of boetes van toezichthouders). Vrijwaringen zijn naar hun aard onbeperkt.</p>

	van een onbeperkte aansprakelijkheid, wat niet proportioneel is.	
16.4	<u>Opmerking:</u> Gelieve in het kader van de evenredigheid aan te passen dat dit de aansprakelijkheid gedurende de gehele opdracht is (en niet per gebeurtenis).	De aansprakelijkheid is al fors ingeperkt.
16.4	<u>Voorstel:</u> Zoals reeds tijdens het leverancieroverleg op 7 juli jl. aangegeven, zien we dit aangepaste artikel juist als nadeliger en zien het graag anders. Tijdens het overleg heeft de VNG al aangegeven met een nieuw voorstel te komen. Er was sprake van “vier maal de jaarvergoeding per gebeurtenis en tien maal de jaarvergoeding per jaar”. We hopen dat deze aanpassing zo doorgevoerd wordt.	Dit is aangepast naar 2 tot 4 keer de Jaarvergoeding.
16.4	<u>Voorstel:</u> Graag het in de markt gebruikelijke onderscheid van directe en indirecte schade opnemen. Aansprakelijkheid voor indirecte schade is uitgesloten.	De beperking van aansprakelijkheid is reeds voorzien door de cap in de vorm van 2 of 4 keer de Jaarvergoeding. Het onderscheid is niet gebruikelijk in de markt, maar slechts gebruikelijk in (strikte) verkoopvoorwaarden. Onderscheid tussen directe en indirecte schade komt dan ook niet voor in wetsteksten.
16.4	<u>Voorstel:</u> Het begrip Jaarvergoeding is uit de Begrippenlijst gehaald. Dit begrip zou dus ook uit dit artikel moeten worden geschrapt. Leverancier verwacht daarnaast van het overheidsorgaan dat zij duidelijk kunnen aangeven wat dan precies deze vergoeding (in cijfers) in houdt.	Dit begrip staat in artikel 1.24.
16.4	<u>Opmerking:</u> Ik zou een suggestie willen doen om de aansprakelijk als gevolg van boetes van de AP de	

	<p>beperken tot 4 mio. E.e.a. om de risico's naar aanleiding van verwerkingen onder leiding en toezicht van de gemeenten beheersbaar te houden.</p>	
16.4	<p><u>Opmerking:</u> De limitering tot tienmaal de jaarvergoeding is te ruim. Is het nodig om zoveel risico bij de leverancier neer te leggen? Waar is deze limitering op gebaseerd en wat maakt deze limitering proportioneel, met name in het kader van het aanbestedingsrecht. Leverancier wenst te zien dat het proportionaliteitsbeginsel telkens goed wordt getoetst ten opzichte van de voorwaarden die gelden in de scope van aanbesteding. Iedere aanbesteding heeft immers een eigen aard en omvang.</p>	<p>Dit is gelimiteerd tot 2 of 4 keer.</p>
16.4	<p><u>Opmerking:</u> De onbeperkte aansprakelijkheid voor inbreuken op IE gaat te ver.</p>	<p>Ook in eerdere versies van de GIBIT is al onderbouwd dat dit risico op plagiaat inherent bij de leverancier zelf ligt. Bovendien laat de GIBIT de leverancier al toe om de aanpassingen te verrichten aan de software (zie artikel 20.6). Aan 20.6 is wel toegevoegd dat aanpassingen aan de software ook mogen indien een inbreuk dreigt, niet alleen wanneer een derde feitelijk het recht ontzegt. Dit geeft de leverancier wat meer flexibiliteit en maakt zodoende de onbeperkte aansprakelijkheid weer redelijker.</p>
16.5	<p><u>Opmerking:</u> Aansprakelijkheid ten gevolge van boetes van de AP en schendingen IE-rechten vallen nog steeds niet onder een aansprakelijkheidsbeperking. Hoewel in de praktijk de risico's mee lijken te vallen, wensen wij als leverancier vooraf de risico's in te kunnen schatten</p>	<p>Er is geen sprake van een onbeperkt en groot risico, want er is al de nuance toegevoegd dat het gaat om gevallen waarin die boetes ook rechtstreeks aan Leverancier hadden kunnen worden opgelegd.</p>

	<p>en te beperken zodat wij onze continuïteit kunnen borgen en ons adequaat kunnen verzekeren. Daarbij werkt het afgeven van een dergelijke onbeperkte aansprakelijkheid in de hand dat opdrachtgevers geen incentive hebben om hun schade/aansprakelijkheid te beperken. Wij begrijpen wel dat voor dergelijke gevallen mogelijk een separate hogere beperking overeengekomen dient te worden van bijvoorbeeld 20x de Jaarvergoeding per gebeurtenis.</p>	
16.6	<p><u>Opmerking:</u> De vrijwaring voor sociale premies gaat te ver.</p>	<p>Dit zijn premies die naar hun aard bij de leverancier thuishoren. De vrijwaring is een reactie op het feit dat de wetgever – om het risico op te weinig belastinginkomsten te dempen – een systeem heeft ontworpen waarbij onder omstandigheden die premies ook op opdrachtgevers verhaald kunnen worden.</p>
16.6	<p><u>Vraag:</u> Waar doelt het woordje ‘ook’ op? Met de oorspronkelijke tekst zou kunnen worden gesteld dat Leverancier ook bij gevaarstelling door de Gemeente waarbij een Personeelslid ten val komt voor rekening komt van Leverancier.</p>	<p>Het woord “ook” is reeds weggehaald.</p>
17.2	<p><u>Voorstel:</u> “De in het vorige lid bedoelde verzekering/waarborg biedt dekking voor Beroepsaansprakelijkheid: € 1.250.000,-- per gebeurtenis en per jaar en voor Bedrijfsaansprakelijkheid € 1.250.000,-- per gebeurtenis en € 2.500.000,-- per jaar.”</p>	<p>Het voorstel is de verzekerde bedragen te fixeren. Dit is gezien de variërende aard van de overeenkomsten die worden gesloten onder de GIBIT onverstandig, de verzekering zou immers moeten 'mee-ademen' met de omvang van de opdracht.</p>

17.2	<u>Vraag:</u> Onjuiste artikelverwijzing. in 15.3 en 15.4 wordt niet langer over gebeurtenissen gesproken. Welke dekking wordt er verlangd?	Klopt, dit is aangepast.
18.1	<u>Vraag:</u> De geheimhoudingsverplichting is te ruim geformuleerd want deze heeft strikt genomen tevens betrekking op informatie die “verder bekend” wordt gemaakt aan noodzakelijke onderaannemers, aandeelhouders, accountants, professionele adviseurs, etc. Dit klemt des te meer nu overtreding van dit artikellid leidt tot de verbeurte van een contractuele boete (18.5). Is VNG bereid om hier uitzonderingen voor te maken?	Dit is een begrijpelijke zorg. We hebben een nuancering toegevoegd.
18.4	<u>Vraag:</u> Is VNG bereid om een uitzondering te maken voor e-mailarchieven en andere back-ups, die tijdelijk worden bewaard maar op enig moment, conform interne procedures en termijnen, zullen worden vernietigd, in overeenstemming met de wet?	De ratio achter deze bepaling is het geven van openheid. De bedoeling is niet om bedrijfsgeheimen te openbaren, maar om gemeenten de mogelijkheid te geven om gezamenlijk aan beeldvorming te kunnen doen. Mails zijn ook onderdeel van deze openheid.
18.4	<u>Opmerking:</u> De inhoud van de Overeenkomst die zijn gesloten onder de GIBIT mogen met andere gemeenten worden gedeeld. Dit stond ook in de 2016 versie maar is in de versie 2020 expliciet geschrapt omdat de VNG dat destijds in strijd strijdig vond met het beschermen van bedrijfsgeheimen, wij willen u dringend verzoeken deze aanpassing te verwijderen op grond van alle redenen die daar bij het opstellen van versie 2020 al voor zijn gegeven.	De ratio achter deze bepaling is het geven van openheid. De bedoeling is niet om bedrijfsgeheimen te openbaren, maar om gemeenten de mogelijkheid te geven om gezamenlijk aan beeldvorming te kunnen doen. Zie ook de toelichting op de wijzigingen.

18.4	<p><u>Vraag:</u> Hier staat dat “De inhoud van de onder de Inkoopvoorwaarden gesloten Overeenkomst(en) als zodanig mag/mogen [worden gedeeld] met andere gemeenten, aan gemeenten gelieerde rechtspersonen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden”.</p> <p>Een vergelijkbare bepaling stond in GIBIT-2016, waar we destijds ook om een aanpassing hebben gevraagd, die in 2020 is doorgevoerd. Het stukje over “aan gemeenten gelieerde rechtspersonen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden” begrijpen we, maar we verzoeken jullie hier “andere gemeenten” te schrappen, omdat de overeenkomsten anders echt heel breed deelbaar worden en dit ingaat tegen het principe van de vrije marktwerking.</p>	<p>De ratio achter deze bepaling is het geven van openheid. De bedoeling is om gemeenten de mogelijkheid te geven om gezamenlijk aan beeldvorming te kunnen doen. Zie ook de toelichting op de wijzigingen.</p>
18.6	<p><u>Opmerking:</u> 4x de totale overeengekomen vergoeding voor de totale opdracht is onevenredig veel.</p>	<p>Aangepast naar € 10.000.</p>
18.6	<p><u>Voorstel:</u> De wens om een boete op te nemen op schending van geheimhouding is begrijpelijk, maar de hoogte van deze boete is disproportioneel, te meer omdat niet elke schending even zwaar is. Leverancier stelt voor de boete te verlagen tot een bedrag van maximaal EUR 10.000,- per overtreding, waarbij een reeks van gebeurtenissen als één gebeurtenis wordt aangemerkt.</p>	<p>Overgenomen.</p>
19.2	<p><u>Voorstel:</u> Leverancier maakt gebruik van onderaannemers. Om te voorkomen dat overmacht van</p>	<p>Het gebruik van onderaannemers is in de kern een ondernemersrisico van de leverancier. Het is niet aan gemeenten om op voorhand al te</p>

	deze onderaannemers tot schadeplichtigheid bij inschrijver zou leiden, verzoekt inschrijver dit artikel zodanig aan te passen dat overmacht van haar onderaannemers ook onder overmacht van inschrijver valt.	accepteren dat dit ondernemersrisico voor risico van de gemeente komt. Dat zou immers het effect zijn van ‘hard’ opschrijven dat overmacht van onderaannemers altijd ook overmacht van leverancier oplevert. Dit wil overigens niet zeggen dat een dergelijke situatie geen overmacht zou kunnen zijn; dat zal dan echter van geval tot geval moeten worden gezien.
19.2	<u>Vraag:</u> De redactie “nuts/telecom voorzieningen” lijkt verouderd, tenzij onder telecom tevens andere netwerkverbindingen worden verstaan die niet voor telecomdoeleinden maar voor het transport van data worden gebruikt. Bent u bereid om dit te verduidelijken? Waarom is ervoor gekozen om een pandemie (wereldwijd) uit te sluiten maar een epidemie (in Nederland) niet? Hoe verhoudt zich dit tot de “N” in de afkorting “VNG”?	Nuts- en telecomvoorzieningen zijn een in de wet gebruikelijke term. Pandemie is toegevoegd omwille van de lessen die zijn geleerd uit de Coronapandemie.
19.3	<u>Voorstel:</u> tot maximaal de waarde van het in de vorige volzin bedoelde voordeel.	Kan de opmerking niet plaatsen, dit is reeds opgeschreven.
19.3	<u>Opmerking:</u> er lijkt hier iets te zijn misgegaan bij het opstellen van de bepaling: “behoorlijke nakoming” slaat terug op “tekortkoming” echter een tekortkoming kan niet behoorlijk worden nagekomen.	Correct, aangepast.
20.3	<u>Voorstel:</u> Invoegen: zoals bij SaaS	Onduidelijk waar dit op ziet.
20.3	<u>Voorstel:</u> “Het Gebruiksrecht dat wordt verleend is, behoudens andersluidende afspraken, niet exclusief, niet sublicentieerbaar en niet overdraagbaar.”	Overgenomen.

20.3	<p><u>Opmerking:</u> Leverancier verzoekt om gebruiksrechten “by default” te laten eindigen zodra de overeenkomst eindigt en dus voor bepaalde duur te laten zijn, ook indien er (voor die duur) een eenmalige vergoeding is bedongen. Tevens verzoekt leverancier om op te nemen dat licenties altijd niet exclusief zullen zijn.</p>	<p>Dit kan worden bedongen in de overeenkomst. Als uitgangspunt is hetgeen nu is opgenomen voldoende.</p>
21.1	<p><u>Voorstel:</u> “Leverancier stelt Opdrachtgever (tijdens normale kantoortijden of in voorkomend geval: gedurende de overgekomen beschikbaarheidstijden) tijdens de looptijd van de Overeenkomst in staat om te allen tijde toegang te krijgen tot de met de ICT Prestatie ten behoeve van Opdrachtgever verwerkte gegevens.”</p>	<p>Iets aangepast overgenomen.</p>
22.1.iv	<p><u>Voorstel:</u> “Uitsluitend op eerste verzoek van Opdrachtgever en indien en voor zover de ICT Prestatie afhankelijk is van Derdenprogrammatuur, zal Leverancier zulks uitdrukkelijk in het aanbod specificeren. Leverancier zal duidelijk kenbaar maken waar die afhankelijkheid in is gelegen en welke effecten die afhankelijkheid heeft voor (de kwaliteit van) de door Leverancier te verlenen ICT Prestatie.”</p>	<p>Dit haalt de kern van wat de regeling beoogt te bieden weg.</p>
22.5	<p><u>Opmerking:</u> Dit artikellid zou niet alleen moeten gelden voor licentie- en onderhoudsvoorwaarden maar tevens voor hardware van derden (toeleveranciers), clouddiensten en voor alle van toeleveranciers afkomstige diensten. Bijgevolg dienen niet alleen de licentievoorwaarden maar ook de garantie-, gebruiks-,</p>	<p>De clausule die er nu staat, is er omdat het de systematiek van de wet volgt. De wet bepaalt immers dat de rechthebbende bepaalt wat er met zijn software wel/niet gedaan mag worden (lees: licentievoorwaarden). Voor hardware bepaalt de wet echter dat je van een gekocht product conformiteit mag verwachten (kooprecht). Wat conformiteit is wordt weliswaar ingekleurd door alle</p>

	<p>verkoop-, eindgebruikers- en andere (leverings)voorwaarden van de desbetreffende toeleverancier te prevaleren.</p>	<p>omstandigheden van het geval (dus ook voorwaarden fabrikanten e.d.), maar als de gemeente reeds op voorhand de (in IT-land zeer eenzijdige) eisen van hardwarefabrikanten gaan omarmen, dan zijn de genuanceerde bepalingen van de wet op voorhand al weg. Dan is je positie als koper echter op voorhand al min of meer 0. Daar zijn inkoopvoorwaarden niet voor bedoeld. Voor diensten geldt dat de leverancier dan slechts de rol van doorgeefluik op zich neemt, en nergens voor aansprakelijk is. Dat kan op contractniveau redelijk zijn, maar niet in abstracto altijd in alle gevallen bij inkoopvoorwaarden</p>
22.6	<p><u>Voorstel:</u> “Het bepaalde in artikel 19.3 en 19.5 is uitsluitend van toepassing indien Leverancier heeft voldaan aan de in artikel 19.1 sub ii) bedoelde informatieverplichting.”</p>	<p>Dit haalt de kern van wat de regeling beoogt te bieden weg.</p>
22.8 (nieuw)	<p><u>Voorstel:</u> “Bovenstaande bepalingen gelden niet alleen voor Derdenprogrammatuur, maar tevens voor hardware van derden en voor alle aan hard- en software van derden gerelateerde (onderhouds- en support) diensten. Bijgevolg prevaleren ook de garantie-, verkoop-, eindgebruikers- en andere (leverings)voorwaarden van de desbetreffende toeleverancier.”</p>	<p>Het gehele wettelijke systeem steekt anders in elkaar voor koop van hardware en verkrijging van licenties (koop en licenties zijn compleet verschillende rechtsverhoudingen; hardware en software zijn compleet verschillende goederen). De ratio van Derdenprogrammatuur is gelegen in de systematiek van de wet.</p>
23.1	<p><u>Opmerking:</u> Lid 1 van dit artikel zou alleen van toepassing moeten zijn bij detachering, waarbij het personeel van leverancier (cq de toeleverancier van dat personeel, bij doorleen) onder leiding en toezicht van de opdrachtgever werkt, zonder resultaatsverplichting.</p>	<p>Niet altijd. Ook personeel van leverancier dat ervoor zorgt dat het project slecht loopt, moet vervangen kunnen worden. Uiteraard is dit wel een uiterst redmiddel. Indien deze bepaling in concrete uitzonderingsgevallen tot disproportionele situaties zou leiden, kan</p>

		hiervan worden afgeweken in de toolbox, de bovenliggende overeenkomst of werkafspraken.
23.1	<p><u>Vraag:</u> Het is een vergaande bepaling dat Leverancier Personeel “alleen met voorafgaande toestemming van Opdrachtgever” mag vervangen. We begrijpen dat het ingezette personeel bekwaam moet zijn en zich bij uitvoering van werkzaamheden op locatie dient te houden aan de huisregels van Opdrachtgever. Maar in het geheel voelt dit toch als een zeer strakke regeling, terwijl het zeker bij complexere software-implementaties gebruikelijk is dat er een aanzienlijk aantal medewerkers bij betrokken zijn, die per fase van de implementatie ook kunnen verschillen.</p> <p>Kunt u aangeven welke situaties u hiermee wilt voorkomen, dus vanuit welk oogpunt de noodzaak van dit artikel werd gesignaleerd?</p>	Dit is reeds verwijderd.
23.1	<p><u>Opmerking:</u> Deze bepaling leidt tot problemen indien de medewerker (intern) elders werkzaam raakt (door promotie of degradatie). Door deze bepaling kunnen medewerkers bij vrijwillig vertrek niet vervangen worden zonder toestemming en kunnen medewerkers van leverancier geen persoonlijke ontwikkeling doormaken, zonder instemming van opdrachtgever.</p> <p>Ook voor ontslag op initiatief van leverancier (hetgeen overeenkomstig de daarvoor geldende wet- en regelgeving gebeurt en dus niet onzorgvuldig) geldt dat</p>	Dit is reeds verwijderd.

	opdrachtgever daarover niet altijd kan meebeslissen of op de hoogte kan worden gesteld. Leverancier verzoekt dan ook om deze bepaling buiten beschouwing te laten.	
23.1	<p><u>Voorstel:</u> Leverancier levert SaaS en is daarbij afhankelijk van meerdere onderaannemers. Leverancier zet dezelfde derden in voor al haar klanten en is verplicht om op voorhand hiermee een overeenkomst te sluiten. Afspraken met deze partijen zijn hierin dus veelal al gemaakt. Nog te maken afspraken kunnen niet met alle (meer dan 10.000) opdrachtgevers worden afgestemd. Laat staan dat deze (meer dan 10.000) opdrachtgevers daar voorwaarden aan kunnen stellen. Leverancier kan dan ook niet per klant nadere voorwaarden overeenkomen over deze partijen noch voorafgaande toestemming vragen en afwachten. Voorstel is dan ook om deze bepaling buiten beschouwing te laten.</p>	Dit is reeds verwijderd.
23.1	<p><u>Voorstel:</u> Hier staat dat Leverancier “alleen met voorafgaande toestemming van Opdrachtgever gebruik [mag] maken van de diensten van derden”. In de verwerkersovereenkomst wordt voor subverwerkers juist vastgelegd dat Opdrachtgever algemene toestemming in de zin van artikel 28 AVG verleent. Volgens artikel 2.5 prevaleert de verwerkersovereenkomst altijd boven de GIBIT. In feite is dit dus ok.</p>	Dit is reeds verwijderd.

	<p>Alleen: We zien in aanbestedingen soms ook dat een dusdanige bepaling wordt geïnterpreteerd als ook geldende voor subverwerkers.</p> <p>Voor de duidelijkheid stellen we daarom voor hier op te nemen dat dit niet van toepassing is op subverwerkers die in een verwerkersovereenkomst vermeld worden.</p>	
24	<p><u>Opmerking:</u> Ontbinding leidt tot ongedaanmakingsverbintenissen over en weer. Bij het leveren van een (niet tastbare) IT prestatie is ongedaanmaking door leverancier echter niet mogelijk (de dienst is al genoten) Leverancier verzoekt daarom het volgende: uitsluiten dat reeds betaalde bedragen op grond van een verbintenis tot ongedaanmaking terug betaald moeten worden en bepalen dat op het moment van ontbinding reeds bestaande vorderingen van leverancier in stand blijven.</p>	<p>Volgens artikel 6:25 BW kan van een vóór de vervulling van de voorwaarde verrichte prestatie ongedaanmaking worden verlangd volgens de systematiek van onverschuldigde betaling. Volgens artikel 6:272 lid 1 BW treedt dan een waardevergoeding in de plaats. Dit is daardoor reeds een redelijk midden, een totale uitsluiting van terugbetaling gaat te ver.</p>
24.1	<p><u>Voorstel:</u> "Partijen zijn over en weer niet gerechtigd hun verplichtingen op te schorten dan na het sturen van een ingebrekestelling, waarin aan de andere partij een redelijke termijn van minimaal 30 dagen wordt geboden om alsnog aan de verplichtingen te voldoen."</p>	<p>De verhoudingen tussen partijen liggen totaal anders: gemeente is afhankelijk van leverancier, en opschorting raakt direct de bedrijfscontinuïteit, terwijl gemeente voor de leverancier slechts één van de klanten is. Voor gemeentes gaat het om continuïteit, voor leveranciers "slechts" om geld.</p>
24.9	<p><u>Voorstel:</u> Een verzoek om op te nemen dat ontbinding niet is toegestaan indien de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt, zoals dit ook in het BW is opgenomen.</p>	<p>Dat hoeft niet, want de algemene bepaling dat het BW van kracht blijft is al opgenomen (zie aanvang van de GIBIT).</p>

24.10	<u>Opmerking:</u> ontbindingsrecht beperken tot gevallen waarin de aard van de tekortkoming terzake waarvan leverancier in verzuim is geraakt de ontbinding met haar gevolgen rechtvaardigt, waarbij overigens betaling voor de overeengekomen levering van goederen en diensten altijd als een zwaarwegende verplichting wordt beschouwd.	Zie hierboven: de ontbinding is niet toegestaan indien de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt.
24.11	<u>Voorstel:</u> Bij sub x en xi staat “voorzetten”. Dat moet volgens ons “voortzetten” zijn.	Overgenomen.
24.12	<u>Opmerking:</u> Verzoek om te bepalen dat de leverancier in dezelfde financiële positie zal worden geplaatst als waarin hij zou hebben verkeerd indien de overeenkomst tot het einde van de looptijd zonder tekortkoming zou zijn uitgevoerd (gemiste looptijd in jaren X bedongen c.q. verwachte gemiddelde jaarlijkse betaling).	Dat gaat veel te ver. Het positief contractsbelang is geen realistische vergoeding.
24.14	<u>Voorstel:</u> “Leverancier retourneert of verwijdert bij het, op welke grond dan ook, eindigen van de Overeenkomst(en) op eerste verzoek alle door Opdrachtgever ter hand gestelde documenten, boeken, bescheiden en andere zaken (waaronder begrepen gegevens- en informatiedragers). Bij vroegtijdige beëindiging geldt het voorgaande wederkerig.”	Overgenomen.
24.15 (nieuw)	<u>Voorstel:</u> “In geval van ontbinding zijn reeds verrichte prestaties geen voorwerp van ongedaanmakingsverbintenissen.”	Het voorstel is in feite te bepalen dat indien leverancier wanpresteert en de gemeente vervolgens ontbindt, dat de gemeente dan (ondanks die wanprestatie) niet het geld terug zou krijgen. De wet bevat al een

		<p>genuanceerd regime: voor zover de prestaties wel van waarde zijn geweest moet die waarde worden vergoed en overigens bestaat recht op geld terug bij ontbinding.</p>
25	<p><u>Voorstel:</u> Leverancier begrijpt de behoefte van opdrachtgever om te kunnen auditen/controleren, zodat zij aan haar verplichtingen kan voldoen.</p> <p>Leverancier kent echter ruim 10.000 klanten, die zij (uit praktische overwegingen) onmogelijk onbeperkte controle/auditrechten kan toekennen. Leverancier stelt voor om dit op te lossen door middel van het overleggen van een door een onafhankelijke derde opgestelde ISAE 3402 type 2 certificering en een ISO 27001 certificering. Op deze manier kan aanbestedende dienst aan haar audit-verplichtingen voldoen en kan inschrijver hierin al haar klanten tegemoet komen.</p> <p>Voorstel is dan ook om hierbij op te nemen dat indien Leverancier voornoemde verklaringen/certificaten kan overleggen aan de auditverplichting is voldaan.</p>	<p>Er is al opgenomen dat er alleen mag worden geaudit indien daar nog aanleiding toe is ondanks aangeleverde informatie (zie lid 3). Het belang van leverancier is dus al afgedekt. Het gaat echter te ver om op voorhand op te schrijven dat de gemeente nooit meer zou mogen auditen indien er rapporten zijn aangeleverd.</p>
25.4	<p><u>Opmerking:</u> Het is voor de leverancier niet altijd mogelijk toegang te verlenen tot de locatie waar de diensten worden verleend, bijvoorbeeld in het geval de diensten worden verleend op een locatie van een derde partij. Inschrijver stelt voor om de laatste zin van deze bepaling als volgt aan te passen: Ook zal Leverancier indien redelijkerwijs mogelijk toegang verlenen tot de locatie waar de diensten worden verleend.</p>	<p>Overgenomen.</p>

26.2	<u>Voorstel:</u> In dit artikel is een opzegtermijn van drie maanden opgenomen. Het lijkt ons als leverancier raadzaam om die termijn op minimaal 6 maanden te zetten in verband met migraties naar derde leveranciers na deze opzegging.	Het gaat om een minimumtermijn, uiteraard kan de gemeente ook een langere termijn aanhouden. Geen reden dus om te verlengen
26.3	<u>Voorstel:</u> Dit voert wel ver voor een evaluatie. Verzoek is om dit te schrappen.	Een Exitplan is pas echt van waarde indien het is getest of gesimuleerd. Leveranciers kunnen het prijzen als optie.
26.3	<u>Vraag:</u> Kunt u toelichten hoe de VNG een tussentijdse evaluatie/geheel of gedeeltelijke simulatie voor zich ziet? Bent u bereid om tijdens de evaluatie/simulatie (1) de overeengekomen service levels niet van toepassing te verklaren, (2) de verplichtingen van leverancier aan te merken als inspanningsverplichtingen en (3) Leverancier op voorhand te vrijwaren van eventuele schade en/of aanspraken van derden dat hieruit voortvloeit of verband houdt met de evaluatie?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voor zover het de evaluatie/simulatie betreft is dit mogelijk, het raakt de dienstverlening immers niet. Indien we deze vraag moeten lezen als “bent u bereid om de service levels niet te laten gelden voor het moment dat de evaluatie/simulatie wordt uitgevoerd” is het antwoord dat dit niet mogelijk is. De primaire dienstverlening moet gewoon op de normale niveaus functioneren. 2. Nee, de leverancier is simpelweg verplicht om de evaluatie/simulatie uit te voeren. 3. Nee, als de evaluatie/simulatie schade berokkent en dit toe te rekenen is aan leverancier, moet de leverancier dit vergoeden.
26.4	<u>Voorstel:</u> “De werkzaamheden in verband met (het tussentijds evalueren van) het exit-plan zullen worden verricht tegen de in de Overeenkomst dan wel in het exit-plan daartoe opgenomen (uur)tarieven, althans, bij gebreke daarvan, tegen de in het algemeen door Leverancier gehanteerde tarieven en nader overeen te komen condities.”	De gemeente wenst hier simpelweg nakoming. De “nadere overeen te komen condities” is juist wat voorkomen wordt door de toepasselijkheid van de GIBIT.
26.7	<u>Voorstel:</u> “Leverancier verricht de in het vorige lid bedoelde werkzaamheden tegen de in de	Het voorstel is het vangnet weg te nemen dat de exit kosteloos is indien de exit het gevolg is van tekortschieten van leverancier. Het

	<p>Overeenkomst bepaalde tarieven en condities of bij gebreke daarvan tegen de in het algemeen door Leverancier gehanteerde tarieven en nader overeen te komen condities. De onder sub 22.4 ii) bedoelde werkzaamheden worden op verzoek hoe dan ook kosteloos verricht.”</p>	<p>vangnet biedt echter juist een genuanceerde regeling die ook voorzienbaar is voor leverancier; indien deze wanpresteert, weet hij op voorhand al dat de exit (als een soort schadevergoeding in natura) ook moet worden verzorgd.</p>
<p>26.8</p>	<p><u>Voorstel:</u> “Partijen maken afspraken over een beperkte voortzetting van de ICT Prestatie na de beëindiging van de overeenkomst in een nader overeen te komen Exitplan.” <i>26.9 komt hiermee te vervallen</i></p>	<p>Het voorstel is het vangnet weg te nemen door de verschillende soorten exit-werkzaamheden niet als op voorhand al akkoord te vermelden.</p>
<p>26.10</p>	<p><u>Voorstel:</u> “Opdrachtgever is gerechtigd de ICT Prestatie geheel of gedeeltelijk, inclusief alle daarbij behorende Gebruiksrechten en alle aanspraken in het kader van Onderhoud, onder gelijkblijvende voorwaarden over te dragen aan een gemeenschappelijke regeling of andere entiteit met een publieke functie in het kader van een uitbesteding van een deel van de activiteiten van Opdrachtgever. Leverancier zal alle noodzakelijke medewerking verlenen aan voornoemde overdracht. Leverancier is niet gerechtigd voor de overgang als zodanig kosten in rekening te brengen, wel voor eventueel aanvullend te verrichten werkzaamheden. Voorafgaand aan Overdracht bereiken Partijen overeenstemming met in acht neming van bovenstaande uitgangspunten.”</p>	<p>Het voorstel schrapt dat de gebruiksrechten gelijk blijven en stelt dat er nadere overeenstemming vereist is. Het eerste is niet in het belang van gemeenten. Het tweede volgt reeds uit artikel 26, waar staat dat over exit-plan overeenstemming moet worden bereikt.</p>

26.11	<p><u>Voorstel:</u> “Leverancier verklaart zich voorts bereid om Opdrachtgever desgewenst toe te staan het gebruik van de ICT Prestatie na de beëindigingsdatum voor een periode van zes maanden, tenzij anders overeengekomen, te verlengen, indien de werkzaamheden overeenkomstig het Exit-plan niet tijdig zijn afgerond. Hiervoor zal een vergoeding in rekening worden gebracht, naar rato van de laatst geldende vergoedingen, tenzij Opdrachtgever en Leverancier met elkaar vaststellen dat de niet-tijdige afronding van de Exit-werkzaamheden toerekenbaar is aan Leverancier (de verlenging is dan kosteloos). De onderhavige Overeenkomst blijft gedurende voornoemde verlenging onverminderd van kracht. Gebruiksrechten ter zake van Derdenprogrammatuur en daarmee samenhangende diensten zijn uitgezonderd van de werking van dit artikel.”</p>	<p>Het voorstel is (i) de uitlooperperiode te fixeren op zes maanden en (ii) te bepalen dat Derdenprogrammatuur niet onder de scope van het artikel valt. Dit is niet in het belang van gemeenten. De uitloop kan immers in voorkomend geval langer duren dan een half jaar (punt i). En om te kunnen blijven gebruiken is denkbaar dat Derdenprogrammatuur nodig blijft (punt ii). In de tekst staat juist al dat eventuele verlengingen van Derdenprogrammatuur kunnen worden doorbelast.</p>
28.1	<p><u>Voorstel:</u> Er zou duidelijk moeten worden aangegeven wat precies een "verwerker" is, namelijk een verwerker in de zin van artikel 4 lid 8 AVG.</p>	Overgenomen.
28.2 (oud)	<p><u>Vraag:</u> Graag toelichten waarom deze rangorde bepaling is geschrapt.</p>	Dit is al opgenomen in artikel 2.5.ii.
29.3	<p><u>Voorstel:</u> Leverancier verklaart zich voorts bereid om Opdrachtgever desgewenst toe te staan het gebruik van de ICT Prestatie na de beëindigingsdatum voor een periode van zes maanden, tenzij anders</p>	<p>Voorstel is de derden en gelijkwaardige normen te schrappen. Dat is niet in het belang van gemeenten. De gelijkwaardige normen zijn er juist historisch in gekomen om de leverancier enige ruimte te bieden</p>

	<p>overeengekomen, te verlengen, indien de werkzaamheden overeenkomstig het Exit-plan niet tijdig zijn afgerond. Hiervoor zal een vergoeding in rekening worden gebracht, naar rato van de laatst geldende vergoedingen, tenzij Opdrachtgever en Leverancier met elkaar vaststellen dat de niet-tijdige afronding van de Exit-werkzaamheden toerekenbaar is aan Leverancier (de verlenging is dan kosteloos). De onderhavige Overeenkomst blijft gedurende voornoemde verlenging onverminderd van kracht. Gebruiksrechten ter zake van Derdenprogrammatuur en daarmee samenhangende diensten zijn uitgezonderd van de werking van dit artikel.</p>	<p>om onderaannemers te selecteren die formeel andere normen gebruiken maar die materieel gezien ten minste even goed zijn.</p>
29.3	<p><u>Voorstel:</u> “Leverancier staat er voor in dat al het door hem ingeschakelde personeel zal werken overeenkomstig de overeengekomen normen voor informatiebeveiliging.”</p>	<p>De mogelijkheid die nu in de GIBIT staan bieden meer ruimte aan de leverancier. Deze willen wij behouden.</p>
29.4	<p><u>Voorstel:</u> “Indien de dienstverlening aan Opdrachtgever op grond van de Overeenkomst tevens het maken van back-ups van gegevens van Opdrachtgever omvat, zal Leverancier met inachtneming van de tussen partijen schriftelijk overeengekomen periodes een backup maken van de bij hem in bezit zijnde gegevens van Opdrachtgever. De kosten voor het maken van een back-up komen voor rekening van Opdrachtgever.”</p>	<p>Uitgangspunt moet zijn dat leverancier back-ups maakt. In de overeenkomst kan hiervan worden afgeweken.</p>

29.4	<p><u>Opmerking:</u> Een RPO van 8uur is erg kort. Marktconform is maximaal 24uur. Voorstel om dit aan te passen.</p>	<p>Overgenomen. Indien deze bepaling in concrete uitzonderingsgevallen tot disproportionele situaties zou leiden, kan hiervan worden afgeweken in de toolbox, de bovenliggende overeenkomst of werkafspraken.</p>
29.6	<p><u>Voorstel:</u> Generieke beveiligingsprotocollen worden voor meerdere opdrachtgevers gebruikt en kunnen niet vertrouwelijk zijn (naar b.v. andere klanten van opdrachtnemer). De werking van dit artikel graag beperken tot de specifiek in opdracht van opdrachtgever getroffen beveiligingsmaatregelen.</p>	<p>Overgenomen.</p>
31.2	<p><u>Voorstel:</u> “Indien voor het gebruik van de ICT Prestatie een webbrowser is vereist, dan dient de ICT Prestatie correct te functioneren in overeenstemming met de eisen die Partijen ten aanzien van de webbrowser zijn overeengekomen in de Overeenkomst.”</p>	<p>De “browserwars” liggen reeds lange tijd achter ons. Het is normaal dat producten op iedere browser werken. De leverancier dient in te staan voor haar kwaliteitsmanagement.</p>
31.2	<p><u>Opmerking:</u> Als het Applicatielandschap (voorzien van applicaties van derden) een bepaalde werking mist, waar bijv. een plug-in of andere vereiste noodzakelijk is, kan Leverancier hier niet op worden aangesproken.</p>	<p>Dit is simpelweg onderdeel gemaakt van de scope van de opdracht. Het is aan de leverancier om zich bekend te maken met de omgeving van de afnemer, en dus ook aan de leverancier om haar product in te passen in deze omgeving.</p>
31.3	<p><u>Opmerking:</u> De scope van deze verplichting is leverancier niet duidelijk. Het kan niet de bedoeling zijn dat wanneer een klant getroffen wordt door een hack, en hierbij eventueel een SaaS applicatie (tijdelijk) wordt uit gezet bij alle klanten, een leverancier direct tekort schiet in de nakoming van deze verplichting. Een dergelijke verplichting lijkt naar een markt die steeds</p>	<p>Deze zorg is begrijpelijk, maar dit is niet waar de bepaling over gaat. De bepaling gaat niet over de gevallen waarin de leverancier er weloverwogen voor kiest om de applicatie uit te zetten, maar over de gevallen waarin de applicatie zo is ingericht dat er automatisch een link tussen verschillende klanten is. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin voor meerdere klanten dezelfde server wordt gebruikt, een klant deze server overbelast, en de andere klanten hun applicatie</p>

	meer overgaat naar SaaS dan ook niet logisch. Ons voorstel is om dit artikel te schrappen, dan wel duidelijker te omschrijven wat hiermee precies bedoeld wordt.	vervolgens niet kunnen gebruiken. Dit is reeds uitgelegd in de toelichting.
31.3	<p><u>Voorstel:</u> Hier staat: “Leverancier richt de ICT Prestatie zodanig in dat incidenten bij andere klanten geen nadelige invloed (kunnen) hebben de op de ICT Prestatie. Natuurlijk proberen leveranciers dit zoveel mogelijk te beperken. Maar bij een volledige SaaS-oplossing maken klanten gebruik van één centrale productieomgeving, waarbij de data van elkaar gescheiden is. Het risico is dus reëel dat incidenten bij andere klanten van invloed kunnen zijn.</p> <p>Wij verzoeken jullie daarom om de volgende zinsnede op te nemen: “..., voor zover dat gezien de aard van de opdracht technisch en organisatorisch redelijk van Leverancier verwacht kan worden.”</p>	Deze zorg is begrijpelijk, maar dit is niet waar de bepaling over gaat. De bepaling gaat niet over de gevallen waarin de leverancier er weloverwogen voor kiest om de applicatie uit te zetten, maar over de gevallen waarin de applicatie zo is ingericht dat er automatisch een link tussen verschillende klanten is. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin voor meerdere klanten dezelfde server wordt gebruikt, een klant deze server overbelast, en de andere klanten hun applicatie vervolgens niet kunnen gebruiken. Dit is reeds uitgelegd in de toelichting.
31.3	<u>Vraag:</u> Deze bepaling graag verder toelichten. Wie zijn andere klanten? De klanten van het overheidsorgaan of van de Leverancier?	Andere klanten van leverancier. Dit hebben we nu verhelderd in de tekst.
32.1	<u>Opmerking:</u> Onze ervaring leert dat er veel gemeenten zijn die geen behoefte hebben aan aparte acceptatie-omgeving. Dit zou enkel een kostenverhogend effect hebben en is bovendien niet noodzakelijk. Omdat veel gemeente hier geen behoefte aan hebben zou een dergelijke verplichting geen uitgangspunt moeten zijn in	In de bovenliggende overeenkomst kan van dit uitgangspunt altijd worden afgeweken. Daarom zal het artikel worden behouden.

	<p>algemene voorwaarden, maar hoort dit eerder thuis in de contracten configurator waarbij een gemeente hier specifiek voor kan kiezen indien zij dat wenst. Wij stellen voor dit artikel te verwijderen.</p>	
33.2	<p><u>Opmerking:</u> Aangezien we ervan uit gaan dat de afhankelijkheid van een browser in relatie tot het device niet als uitgangspunt dient te gelden, het verzoek om Safari niet als gangbare browser in artikel 34.2 op te nemen. Safari reageert namelijk heel anders per platform, aangezien zij verschillende versies gebruikt voor verschillende platformen (te weten: MAC OS, IOS for mobile devices). Allemaal verschillende versies met ook weer verschillend gedrag. Zeker gezien de open standaarden, die gebaseerd zijn op standaarden, is de Safari in die zin geen standaard (of gangbare) browser.</p>	<p>Dit is een praktijkrisico dat hoe dan ook moet worden afgedekt. Het is aan de leverancier om dit te doen, omdat de afnemer hier niet toe in staat is.</p>
34.3	<p><u>Voorstel:</u> Hier is nu een zin toegevoegd: <i>“Leverancier zal de Updates en Upgrades wel steeds tijdig vooraf aankondigen.”</i></p> <p>Een aankondiging is wat ons betreft niet nodig en ook niet zinvol als er een vast (wekelijks) onderhoudsvenster is afgestemd. De trend gaat meer en meer naar ‘continuous delivery’, dus het uitrollen van kleinere updates met hoge frequentie, waarbij praktisch geen downtime wordt veroorzaakt en de gebruikers van de gemeente meestal niets ervan</p>	<p>Overgenomen.</p>

	<p>merken . Zo beschikt de Opdrachtgever zo snel mogelijk over de laatste functionaliteit en bugfixes.</p> <p>We verzoeken u daarom deze zin als volgt aan te passen: <i>“Leverancier zal Major Updates en Upgrades, of Updates die downtime veroorzaken dan wel invloed hebben op het gebruik van de ICT Prestatie, steeds tijdig vooraf aankondigen.”</i></p>	
35	<p><u>Opmerking:</u> Dit is een nogal vergaande verplichting die Leverancier hiermee wordt opgelegd, vooral omdat hier specifiek ISAE 3402 wordt geëist. Ook ISO 27001 ziet toe op “betrouwbaarheid en continuïteit dan de geautomatiseerde gegevensverwerking/beveiliging” en deze norm wordt in de verwerkersovereenkomst ook expliciet als optie genoemd.</p> <p>Wij verzoeken u dus nadrukkelijk in dit artikel aan te geven dat het verstrekken van een geldig ISO 27001 certificaat door Leverancier ook invulling geeft aan dit artikel.</p> <p>Daarnaast zouden we het handig vinden als we het certificaat ook jaarlijks bijvoorbeeld op onze website beschikbaar kunnen stellen en de link met onze klanten delen. Dan hoeven we niet elk jaar alle klanten actief te mailen.</p> <p>In het huidige concept van de GIBIT is geen bepaling opgenomen voor een mogelijke uitfasering van de door leveranciers aangeboden software. Steeds meer</p>	<p>Dit zijn sterk uiteenlopende onderwerpen in één reactie. Voorop staat dat het artikel over de auditrapportage reeds is aangepast.</p> <p>Over uitfasering: dat zal afhangen hoe er gecontracteerd is. Wanneer er functionaliteit is ingekocht die aan bepaalde specs moet voldoen, dan kan leverancier op allerlei manieren invulling geven aan die specs (ook met een nieuwe applicatie). Wanneer er meer specifiek een bepaalde applicatie is ingekocht, dan ligt dat lastiger (ook aanbestedingsrechtelijk). Het is niet wenselijk om in de GIBIT in algemene zin op te nemen dat applicaties uitgefaseerd mogen worden, dat is meer voor de overeenkomst.</p>

leveranciers bieden echter SaaS-oplossingen (in plaats van onpremise software) en updaten/upgraden deze software continu om de klanten de beste gebruikerservaring te kunnen bieden. Door deze continue verbetering, kan het in de praktijk voorkomen dat de Programmatuur die een leverancier ten tijde van het sluiten van de overeenkomst heeft aangeboden, uitgefaseerd wordt en waar mogelijk plaats maakt voor de vernieuwde software.

Aangezien veel gemeentes de behoefte hebben om een overeenkomst voor meerdere jaren af te sluiten en wij natuurlijk ook blij zijn met opdrachten voor langere duur, is het voor leveranciers van belang om contractueel (als voorkeur in de GIBIT) afspraken te maken over de uitfasering van de aangeboden software. Op deze manier kunnen leveranciers nog steeds een meerjarencontract afsluiten zonder het risico te lopen jarenlang gehouden te worden aan het leveren van een uitgefaseerd product.

Bent u bereid een artikel op te nemen waarin een mogelijkheid tot uitfasering voor de leverancier wordt geregeld, bijvoorbeeld door het opnemen van een mogelijkheid tot beëindiging van de overeenkomst met een opzegtermijn van 12 maanden in het geval van uitfasering? Indien leverancier een opvolger-product

	uitbrengt, heeft de gemeente natuurlijk gewoon recht op de Upgrade binnen de lopende overeenkomst.	
35.1	<u>Voorstel:</u> ter inzage aanbieden	Deze bepaling is reeds compleet gewijzigd.
35.1	<p><u>Vraag:</u> 1. Wat wordt bedoeld met "aan meerdere klanten"?</p> <p><u>Opmerking:</u> 2. Leverancier wil in ieder geval een verzoek ontvangen (maximaal 1x per jaar) van het overheidsorgaan teneinde deze derdenverklaring af te geven. Daarbij dient het overheidsorgaan de kosten te dragen.</p> <p><u>Opmerking:</u> 3. Jaarlijks automatisch een derdenverklaring van een geregistreerde Auditor zorgt voor een aanzienlijke lastenverzwaring voor Leverancier. Er dient volgens Leverancier door het overheidsorgaan gereede twijfel aangetoond te worden dat de beveiliging van Leverancier niet op orde is voordat wordt overgegaan tot het vragen van een derdenverklaring.</p>	<p>1. Hiermee wordt bedoeld dat het geen maatwerkprogrammatuur betreft, maar generieke programmatuur.</p> <p>2. Hier kan de gemeente niet aan tegemoet komen. Als de GIBIT de plicht oplegt aan iedere opdrachtgever om de verklaring te betalen, dan betekent dit dat het mogelijk zou zijn dat leveranciers van vele verschillende klanten allemaal hun verklaring vergoed krijgen, en daar dus winst op maken.</p> <p>3. Dit is geen ongebruikelijke eis. Zie ook www.isae3402.nl, waarin een grote hoeveelheid bedrijven wordt opgesomd die gewoon open vermelden dat ze geaudit worden. Een grote lastenverzwaring is dit ook niet: leveranciers kunnen de kosten voor die audit uitsmeren over al hun klanten. Ook is een alternatief aangebracht voor de derdenverklaring, namelijk een ISO-certificering.</p>
35.2	<u>Opmerking:</u> Zie commentaar onder art. 35.1. Het is het overheidsorgaan dat hier belang bij heeft en vandaar dat het volgens Leverancier redelijk is dat het overheidsorgaan de kosten draagt.	Het is ook aan leverancier om aan haar plichten te voldoen. Een certificering heeft waarde voor de leverancier.
35	<u>Opmerking:</u> Een derdenverklaring (TPM) is een zeer zwaar middel. Dit kan onmogelijk de bedoeling zijn. Naast het feit dat dit toetreding van nieuwe leveranciers bijna onmogelijk maakt, zal dit onnodig	Overgenomen.

kosten met zich meebrengen die linksom of rechtsom weer doorberekend zullen worden aan de gemeenten. Hier bovenop staat een TPM ook niet in verhouding tot de te leveren dienstverlening. Dit zal in veel gevallen disproportioneel zijn. Dit zou risico gebaseerd moeten zijn. Goed voorbeeld hiervan uit de huidige praktijk is dat bij dienstverlening m.b.t. DigiD het leveren van een TPM vereist is. Logius heeft een duidelijk norm opgesteld waar een TPM voor afgegeven kan worden. Dat is logisch gezien de risico's m.b.t. die dienstverlening.

Als er een 'simpele' app geleverd wordt waar niet-kritieke informatie in wordt verwerkt, dan is een TPM totaal niet passend bij het risico. Met de introductie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is ISO27001 (Informatiebeveiliging) en eventueel aangevuld met ISO9001 (kwaliteitsmanagement), meer gebruikelijk. Dit lijkt ons dan ook een passende aanvulling m.b.t. dit artikel.